ព្រះរាទារលានដែងនីតា សង្ខ ខានា ខេត្ត

ജെജ്ജജ

සේව්නින්නිනු**ජ** සරුනුන්නින්නි

ខែ មគរា ឆ្នាំ ២០១៥

បែករំលែកដោយ

ទំព័រ www.facebook.com/Nokor.Khmer.Center

សៀទនៅខំនួយសម្រាប់និស្សិត

សុខ នឹមលេខ

វិទ្យាស្ថានបច្ចេកវិទ្យាកម្ពុជា ដេប៉ាតឺម៉ង់ ទេពកោសល្យព័ត៌មានវិទ្យានិងទំនាក់ទំនង អភិបាលទំព័រ នគរខ្មែរ ០១៧ ៩៨៨ ៨៩២ sok.kimheng@gmail.com

រញូសិទ្ធិ © ២០១៥ រញូសិទ្ធិគ្រប់បែបយ៉ាង ចំណងជើង ស្យេវភៅជំនួយសម្រាប់និស្សិត អ្នកនិពន្ធ សុខ គឹមហេង បោះពុម្ពនៅទីក្រុងភ្នំពេញ ប្រទេសកម្ពុជា ពាក្យឥន្លឹះ ស្វ័យសិក្សា ស្យេវភៅជំនួយ

មាតិអា

ទុំបំងខ្លួວ លេខិតតល្អម្នាទ១១	
១.១ ចំណង់ចំណូលចិត្ត	9
១.២ ភាពខ្លាំង និង ភាពខ្សោយ	
១.៣ ឱ្យកាល និង ការប្រឈម	2
១.៤ គោលដៅជីវិត	
ទំពុភន្ន ២ ខេះពីរៀន ខានពីរង	
២.១ សំរីរាង្គទទួល	99
២.២ ការវិវត្តន៍នៃការសិក្សា (Bloom Taxonomy)	១២
២.៣ ប្រការគួរអនុវត្ត	9๖
២.៤ សិស្សសតវត្សទី២១	9¶
ខំពុននី ៣ ខំនាញអូខថ្លាក់រៀន	
៣.១ រប្បើបស្រាវជ្រាវឯកសារ	
៣.២ រប្បើបស្រាវជ្រាវតាមអ៊ីនធឺណែត	
៣.៣ រប្បើបសរសេររបាយការណ៍	යා
៣.៤ រប្បេបធ្វើឯកសារឡើងធ្វើបទបង្ហាញ	cn
៣.៥ រប្យើបឡើងធ្វើបទបង្ហាញ	
ទំពុភន្ន ៤ ទំនាញនន់	
៤.១ ក្រមសីលធម៌ការងារ	ළුව
៤.២ អាកប្បកិរិយាវិជ្ជមាន	gg

៤.៣ ជំនាញទំនាក់ទំនង	gn
៤.៤ ការគ្រប់គ្រងពេលវេលា	dn
៤.៥ ជំនាញដោះស្រាយបញ្ហា និង ការគ្រិះរិះពិចារណា	ển
៤.៦ ឥរិយាបថក្នុងការធ្វើការជាក្រុម	ển
៤.៧ ជំនឿចិត្តលើខ្លួនឯង	
៤.៤ ការទទួលស្គាល់ភាពរិះគន់របស់អ្នកដទៃ	දීද
៤.៩ ការសម្របខ្លួននិងភាពបត់បែន	gc
៤.១០ សមត្ថភាពក្នុងការធ្វើការល្អក្រោមសម្ពាធ	දුද
៤.១១ រ្យើបចំគម្រោងផែនការ	dc
៤.១២ ការតភ្ជាប់បណ្តាញ និង បង្ហាញខ្លួនក្នុងសង្គម	දීද
ទំពុភនី ៥ គំណតូរមទេខមួខេចខទំ	
៥.១ បណ្ណាល័យ	දേද
៥.២ គេហទំព័រ	gg
៥.៣ ប្រភពទិន្នន័យ	दृष्ट्

APA	American Psychological Association
ISBN	International Standard Book Number
ISSN	International Standard Serial Number

MLA Modern Language Association

OA Open Access

OPAC Open Public Access Catalog

សេខគ្គីខ្លែខអំណរគុណ

សូមថ្លែងអំណរគុណ ចំពោះប្អូនៗនិស្សិត និង សាធារណជនទាំងអស់ ដែលបានចូលរួមលើកឡើងជាមតិ អំពី កង្វល់នឹងផលលំបាកនៃការសិក្សារបស់ខ្លួន ដែលជាការឆ្លុះបញ្ចាំងអំពីតថភាពជាក់ស្តែងនៃជីវភាពសិក្សារបស់ប្អូ នៗ ដែលជាគំនិតមួយក្នុងការចងក្រងសៀវភៅនេះឡើង ដើម្បីបំភ្លឺផ្លូវ និងរកដំណោះស្រាយឲ្យបានសមស្រប។

ខ្ញុំបាទក៏សូមថ្លែងអំណរគុណផងដែរ ទៅដល់អ្នកដែលចូលចិត្តចែករំលែកចំណេះដឹង បង្កើតជាសិក្ខាសាលា បំនិន ជីវិត ការអប់រំនានា ដែលខ្ញុំមានឱកាសបានចូលរួម ក៏ដូចជាចែករំលែកបន្តនូវអ្វីដែលខ្ញុំបានចេះ គួបផ្សំនឹងបទ ពិសោធន៍ផ្ទាល់ខ្លួន ដើម្បីចងក្រងសៀវភៅនេះឡើង។

ជាទីបញ្ចប់ សូមថ្លែងអំណរគុណដល់លោកគ្រូ អ្នកគ្រូទាំងអស់ដែលខិតខំចំណាយពេលវេលា ដើម្បីផ្ទេរចំណេះ ដឹង កែច្នៃធនធានយុវជនយុវតីកម្ពុជា ឲ្យក្លាយជាគ្រាប់ពេជ្រ និង ជាសសរទ្រូងនៃប្រទេសជាតិ។ ក៏សូមថ្លែងអំណរ គុណផងដែរដល់ ក្រសួង មន្ទីរ អង្គការដែលពាក់ព័ន្ធក្នុងកិច្ចបណ្តុះបណ្តាលធនធានមនុស្សនៅកម្ពុជា។

អារម្មអថា

ជំរាបសួរ ប្រិយមិត្តអ្នកអានជាទីគោរព និង រាប់អាន ដោយមើលឃើញពីស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ននៃការអប់រំនៅកម្ពុជា ហាក់មានកម្រិត ហើយក្នុងនាមខ្ញុំបាទជាគ្រូបង្រៀនម្នាក់ ដែលមានបទពិសោធន៍ការងារ៧ឆ្នាំទៅលើការងារអប់រំ នឹងធ្លាប់ទទួលបានការបណ្តុះបណ្តាលជាច្រើន ទាំងក្នុងស្រុកនិងក្រៅស្រុក ក៏ដូចជាធ្លាប់កាន់គម្រោងមួយចំនួន ផងនោះ។ ខ្ញុំមានសេចក្តីសោមនស្សរីករាយ នឹងចែករំលែកនូវអ្វីដែលខ្ញុំបានដឹង និង ចេះទៅកាន់ប្អូនៗដែលស្ថិត ក្នុងវ័យកំពុងសិក្សា ក៏ដូចជាប្រិយមិត្តអ្នកអានទាំងឡាយ ដែលគិតថាការរៀនសូត្រគឺគ្មានទីបញ្ចប់ បើទោះបីជា យើងបានបញ្ចប់វគ្គសិក្សានៅសាលាក៏ដោយ។

យោងតាមស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ន ឥរិយាបទនៃសិស្សានុសិស្ស សមត្ថភាពនៃលោកគ្រូអ្នកគ្រូ កង្វះឯកសារ កង្វះសំភា រៈ កម្រិតជីវភាពសិស្សានុសិស្ស បៀរវត្តន៍គ្រូបង្រៀន ការយកចិត្តទុកដាក់លើប្រព័ន្ធអប់រំនៅកម្ពុជា ជាកត្តាដែល វាំងស្វះការរីកលូតលាស់នៃបញ្ញា របស់ធនធានមនុស្សដែលកំពុងតែត្រូវការ ការអប់រំ និង តម្រង់ទិស ដើម្បីឲ្យ ទំពាំងក្លាយជាឫស្សី ពេជ្រមិនទាន់ច្នៃ ក្លាយជាពេជ្រដែលមានតម្លៃ និង មានពន្លឺចែងចាំងពណ្ណរាយ។

អត្ថបទនេះ រៀបរៀងឡើងគឺដើម្បីជាប្រទីបបង្ហាញផ្លូវ ជាកាំជណ្តើរកាំទីមួយ និង ជាការផ្តួចផ្តើមដំបូង ហេតុដូច នេះ តែងតែមានកង្វះខាតជៀសពុំរួច។ ខ្ញុំបាទស្វាគមន៍មតិស្ថាបនាទាំងឡាយ ទៅលើសៀវភៅមួយក្បាលនេះ ហើយក៏សូមឲ្យ សិស្សានុសិស្ស និស្សិត ខិតខំប្រឹងប្រែង ព្យាយាមរៀនបន្ថែមទៀតដោយខ្លួនឯង បើទោះបីជាពុំសូវ មានអ្នកជួយជំរុញក៏ដោយ។

៥ចំលាំឧត្តនិធានាំខែងរុខ្មែរ

ឈ្វេងយល់ពីខ្លួនឯង

ចេះពីរ្យេន មានពីរក

ជំនាញក្នុងថ្នាក់រេវ្ទន

ជំនាញទន់

តំណភ្ជាប់មានច្រយោជន៍

ខំពុតនី ១

ការរៀនសិក្សាឈ្វេងយល់ពីខ្លួនឯងជាកត្តាសំខាន់ ដើម្បីឲ្យដឹងថាតើខ្លួនឯង ចូលចិត្តធ្វើអ្វី ស្រឡាញ់អ្វី ធ្វើអ្វី សាកសម ខ្លាំងខាងអ្វី ខ្សោយខាងអ្វី។ អ្នកខ្លះព្យាយាមជាច្រើនខែឆ្នាំ ដើម្បីសួរខ្លួនឯងថា តើខ្លួនឯងចង់បានអ្វី ចង់ធ្វើអ្វីឲ្យប្រាកដ? ពេលខ្លះហាក់ដូចជាមានអារម្មណ៍ថា បាក់ទឹកចិត្ត ហាក់មានអារម្មណ៍ថាខ្លួនស្រាលដូច សំឡី ហោះទៅទើលើទូកដែលរសាត់អណ្តែតលើផ្ទៃជលសាគ្មានកោះគ្មានត្រើយ ហើយគ្មានគោលដៅច្បាស់ លាស់។

ជំពូកមួយនេះ នឹងបកស្រាយចម្ងល់មួយចំនួន ក៏ដូចជាណែនាំផ្លូវដល់ប្រិយមិត្តអ្នកអាន ប្អូនៗសិស្សានុសិស្ស និស្សិតឲ្យរ្យេនឈ្វេងយល់ពីខ្លួនឯង មុននឹងសិក្សាជំនាញផ្សេងៗឡេត ដែលនឹងរ្យេបរាប់នៅជំពូកបន្គាប់។

១.១ ចំណង់ចំណូលចិត្ត

ដេចំណច់ចំណូលចិត្តថាអ្វី?

ក្នុងន័យនេះបងចង់បញ្ជាក់ថា ចំណង់ចំណូលចិត្តគឺជាការធ្វើរឿងមួយដោយពេញចិត្តធ្វើជាដដែលៗ ជារើយៗ ដោយគ្មាននរណាម្នាក់បង្ខំ ធ្វើដោយភាពសប្បាយរីករាយនិងមិនធុញទ្រាន់។ ការស្រឡាញ់ចូលចិត្តនោះ គឺ អាស្រ័យនៅនឹងចិត្តហើយជូនកាលវាកើតឡើងដោយឯកឯង ជូនកាលទទួលឥទ្ធិពលពីអ្វីមួយ ឬ ពីនរណាម្នាក់ នឹងអាចធ្វើការបណ្តុះចិត្តនោះឲ្យចូលចិត្តបាន។ ប្រសិនបើប្អូនៗមិនទាន់ដឹងថាខ្លួនឯងចូលចិត្តធ្វើអ្វីទេ សាក ល្បងរំលឹកពីសកម្មភាពរបស់ខ្លួនឡើងវិញថា តើខ្លួនឯងចូលចិត្តធ្វើអ្វីជាងគេ ហើយធ្វើច្រើនជាងធ្វើរឿងដទៃ ទ្យេត ហើយបើពុំទាន់ដឹងថាខ្លួនឯងចង់ធ្វើអ្វីទេ ព្យាយាមស្វែងរកវា ដោយការមើលគំរូភាពពីអ្នកនៅជុំវិញខ្លួន ពីអ្នកដែលយើងគោរពស្រឡាញ់រហូតគិតថា នោះហើយជាអ្វីដែលប្អូនចង់ធ្វើ។

ត្សាក្សាមេនីកគិត	ារងារអនុវត្តន៍ និង សរសេរពីអ្វីដែលខ្លួ	នឯងបានធើជារើ <u></u> ។	។ នៅទីនេះ:	
	ii			

១.២ ភាពខ្លាំង និង ភាពខ្សោយ

ថ្វីត្បិតតែមនុស្សកើតមក មានខួរក្បាលមួយជុំដូចគ្នា មានដៃពីរ ជើងពីរដូចគ្នា អាយុដូចគ្នា ពុំមែនមានន័យថា អ្នកទាំងពីរនោះត្រូវមានសមត្ថភាព និង ទេពកោសល្យដូចៗគ្នាឡើយ។ ខ្លះរៀនចេះលឿន ខ្លះរៀនក្រចេះ ខ្លះ ចេះរៀនដោយខ្លួនឯង ខ្លះត្រូវការគេដឹកដៃទៅរៀន។ កត្តាជាច្រើនទៀតដែលធ្វើឲ្យមនុស្សពីរនាក់ មានភាពខុស គ្នា ដូចជា កត្តាគ្រួសារ ទីលំនៅ ជីវភាព បទពិសោធន៍ ឱកាស ព្រឹត្តិការណ៍នានាដែលកើតក្នុងសង្គម។

មោតុអ្វីត្រុខស្គាល់ពីភាពខ្លាំ១ និ១ ភាពខ្សោយមេសំខ្លួន?

ពីព្រោះភាពខ្លាំងរបស់ខ្លួន អាចជួយយើងឲ្យសម្រេចកិច្ចការបានលឿន និង ជំនួយដល់ការងាររបស់យើង។ ចំណែកការដឹងថាខ្លួនឯងខ្សោយខាងអ្វី ត្រូវពង្រឹងផ្នែកនោះ ពីព្រោះសមត្ថភាពអាចបណ្តុះបានទៅតាមពេល វេលា ឬ មានអ្នកជួយប្រឹក្សានិងដឹកនាំ។

ឧទាហរណ៍

អ្នកកាប់សាច់លក់ អាចកាប់មួយកាំបិតទម្ងន់ប៉ុន្មានក្រាមទៅតាមចិត្តរបស់គាត់។ កីឡាករទាត់បាល់បញ្ចូលទី ចំទីកន្លែងនិងគោលដៅដែលគាត់តម្រង់ទៅ។ អ្នកដឹកនាំឡើងធ្វើសេចក្តីថ្លែងការដោយមានមនុស្សចាប់អារម្មណ៍ចង់ស្គាប់ដោយពុំអានក្រដាស់ព្រាង។ ជាងគំនូរ គូររូបស្អាត មានក្បួនខ្នាត ដោយពុំចាំបាច់ប្រើបន្លាត់។

ករណីទាំងអស់នេះ ពុំមែនមនុស្សកើតមកមានសមត្ថភាពទាំងអស់នេះឡើយ គឺគាត់បានឆ្លងកាត់ការអនុវត្តន៍ ជាច្រើនដង អនុវត្តន៍ដដែលៗ រហូតដល់សមត្ថភាពនោះក្លាយជារបស់គាត់។ យ៉ាងណាមិញ នៅពេលដែលដឹង ថាខ្លួនឯងខ្សោយខាងអ្វីហើយ ត្រូវតែពង្រឹងដោយការអនុវត្តន៍ឲ្យបានច្រើនដង។

ការងារអនុវត្តន៍

សាកល្បងសរសេរពីភាពខ្លាំងរបស់ខ្លួន ដូចជាយើងពូកែខាងនិទានរឿង ពូកែខាងធ្វើឲ្យមនុស្សសើច ពូកែទំនាក់
ទំនង ពូកែធ្វើបទបង្ហាញ ពូកែគណិតវិទ្យា ពូកែគូរគំនូរ ពូកែធ្វើរឿងចម្លែកៗ ជាដើម។ (បើទោះបីជាសកម្មភាល
នោះ នៅតិចតួច ពុំទាន់ខ្លាំងក្លាណាស់ណាក៏ដោយ)

បន្ទាប់មកនេះ	លាក់ល្បង់សរលេ	រពិភាពខ្សោយរបត	វ់ខ្លួនទៅមើល	ដូចជាយើងមិនសូ	វនិយាយស្ដី	ខ្លាច	ជ្ជាន
ទំនុកចិត្ត រវុន	មិនសូវចេះ ខ្សោយ	ភាសា ខ្សោយបច្ចេ	រុកវិទ្យាជាដើម។	4			
1 61 0	U ·U	· 0 · 0	, U				
							••••
							••••
							••••

១.៣ ឱ្យកាល់ និង ការប្រឈម

នឹកាស ជាព្រឹត្តិការណ៍មួយដែលអាចឲ្យជីវិតរបស់យើងបានអភិវឌ្ឍប្រសើរជាង មន។

<mark>ការច្រឈម</mark> ជាអ្វីដែលរារាំងយើងមិនឲ្យជីវិតរបស់យើងបានច្រសើរជាងមុន។

ក្រោយពីបានសិក្សាអំពីខ្លួនឯងរួចហើយ ឥឡូវនេះយើងគ្រូវរៀនសិក្សាពីសង្គមជុំវិញខ្លួនយើងម្ដងថា តើសង្គម ដែលយើងកំពុងរស់នៅនេះ កំពុងធ្វើដំណើរឆ្ពោះទៅណា កំពុងគ្រូវការអ្វី ទីផ្សារការងារយ៉ាងណាដែរ។ ការ សិក្សាឈ្វេងយល់ពីសង្គមជុំវិញខ្លួននេះ គឺអាចឲ្យយើងមើលឃើញ**ឱកាស**ដែលអ្នកដទៃមើលមិនឃើញ ហើយ យើងអាចត្រៀមលក្ខណៈក្នុងការទទួលយកអ្វីដែលនឹងមកដល់។ ជាការពិតណាស់ **ការប្រឈម**តែងកើតមាន បើទោះបីជាយើងសម្លឹងមើលឃើញឱកាសនោះក៏ដោយ តែជួនកាល ដោយសារតែយើងអសមត្ថភាព ឬ ខ្វះអ្វី មួយនោះដែលជាកត្តារាំងស្វះមិនឲ្យយើងចាប់យកឱកាសនោះបាន។

ការងារអនុវត្តន៍

ចូរប្អូនសាកល្បងគ្រិះរិះពិចារណាថា តើអ្វីទៅជាឱកាស ដែលប្អូនអាចនឹងទទួលបាន។ ដូចជា អាហារូបករណ៍ទៅរ្យួននៅក្រៅប្រទេស គ្រួសារមានមុខរបរកំពុងរងចាំ មិត្តភ័ក្តិមានក្រុមហ៊ុនដែលចាំ ទទួល ក្រុមវិនិយោគកំពុងសម្លឹងមើលអ្នកដែលមានគំនិតល្អក្នុងការបើកអាជីវកម្ម។

ជាការពិតណាស់ បើប្អូនពុំទាន់មានចម្លើយទេ គឺត្រូវស្វែងរកព័ត៌មានទាំងអស់នោះ ហើយបងនឹកបកស្រាយនេ
ផ្នែកបន្តបន្ទាប់ទ្យេត អំពីរប្យេបនៃការស្វែងរកព័ត៌មានមកដាក់នៅខ្លួនឲ្យបានច្រើន ធ្វើឲ្យខ្លួនយើងជាប្រភព
ព័ត៌មានមិនចេះរីងស្ងួត ដែលជាបច្ច័យមួយ ជាឱ្យកាសមួយសម្រាប់សំរេចគោលដៅរបស់យើង។ តែបើប្អូនមាន
ចម្លើយហើយ អាចបំពេញនៅទីនេះបាន:

ចូរប្អូនសាកល្បងនឹកអំពី អ្វិទៅជាកត្តាដែលរាំងស្លះមិនឲ្យប្អូនទទួលបានជោគជ័យ ដែលជាការប្រឈមមិនឲ្យ
ប្អូនសម្រេចគោលដៅដែលប្អូនចង់ទៅ ដូចជា បញ្ហាជីវភាព បញ្ហាសុខភាព បញ្ហាថវិការ បញ្ហាគ្រួសារ។ល។
១.៤ គោលដៅជីវិត
ដើម្បីធ្វើអ្វីមួយឲ្យបានជោគជ័យ លុះត្រាណាតែយើងចេះកំណត់គោលដៅជីវិត តែការកំណត់គោលដៅនោះ
មានការពាក់ព័ន្ធនឹងកត្តាជាច្រើនដូចខាងក្រោម:
១ អ្នកខ្លះធ្វើការកំណត់ ដោយសារចិត្តខ្លួនឯងចង់
២ អ្នកខ្លះធ្វើការកំណត់ ដោយមើលឃើញអ្នកដទៃជោគជ័យ
៣ អ្នកខ្លះធ្វើការកំណត់ ដោយសារមើលឃើញទីផ្សារ និង ការវិវត្តន៍របស់សង្គម
៤ អ្នកខ្លះធ្វើការកំណត់ ដោយត្រូវបាននរណាម្នាក់បង្រៀនឲ្យធ្វើអ្វីមួយរហូតដល់ស្រឡាញ់ចូលចិត្ត
៥ អ្នកខ្លះធ្វើការកំណត់ ដោយត្រូវបាននរណាម្នាក់ប្រាប់
៦ អ្នកខ្លះធ្វើការកំណត់ ដោយសារស្ថានភាពបង្ខំ
៦ អ្នកខ្លះធ្វើការកំណត់ ដោយសារស្ថានភាពបង្ខំ

បើទោះបីជា ប្អូនជ្រើសរើសការកំណត់គោលដៅជីវិតតាមបែបមួយណាក៏ដោយ ប្អូនត្រូវចាំថាគ្មាននរណាម្នាក់ មកបង្ខំ ការសម្រេចចិត្តរបស់ប្អូនឡើយ ចុងបញ្ចប់អ្នកសម្រេចគឺនៅតែជាប្អូន។ ការសម្រេចចិត្តដោយខ្លួនឯង ការសម្រេចចិត្តដោយត្រូវបានគេបង្ខំតែប្អូនជាអ្នកសម្រេចចិត្តដដែល។ ក្រោយពីការសម្រេចចិត្តហើយ មិន មែនមានន័យថាអ្វីៗត្រូវបានបញ្ចប់នោះឡើយ ពេលវេលា ស្ថានភាព កាលៈទេសៈ នឹងផ្លាស់ប្តូរ។ គោលដៅខ្លះ ពេលដែលកំណត់ហើយត្រូវចំណាយពេលលើវាយូរ គោលដៅខ្លះចំណាយពេលខ្លី ហើយអាចកំណត់គោល ដៅថ្មីឡេតបាន ដូចនេះត្រូវប្រុងប្រយ័ត្នអំពីពេលវេលា កុំឲ្យមានពាក្យថាហួសពេលហើយ។

កត្តាដែលសំខាន់ ប្អូនត្រូវកំណត់ឲ្យច្បាស់ថាប្អូនចង់ធ្វើអ្វី ចង់ក្លាយខ្លួនជាអ្វីនៅពេលដែលប្អូនកំណត់គោលដៅ បានច្បាស់លាស់ហើយ ត្រូវគិតគ្រប់ពេលវេលាថា តើសកម្មភាពដែលប្អូនកំពុងតែធ្វើរាល់ថ្ងៃនោះ ជាកត្តាដែល អាចនាំប្អូនទៅកាន់គោលដៅនោះដែរឬទេ ប្រសិនបើសកម្មភាពដែលកំពុងធ្វើ ហើយគោលដៅមិនសមមូលគ្នា ទេ នោះមានន័យថា ប្អូនកំពុងតែតែលតោល ដូចទូកកណ្ដាលទន្លេ វិលទៅវិលមក ព្រោះសកម្មភាពនោះមិន បាននាំប្អូនទៅរកគោលដៅដែលប្អូនបានកំណត់ ឬ ប្អូនពុំបានកំណត់គោលដៅដែលប្អូនចង់ទៅ ហើយធ្វើ សកម្មភាពមួយដោយគ្មានគោលដៅច្បាស់លាស់។

មួយវិញទ្យេត ប្អូនត្រូវចាំថា ការងារណាក៏មានប្រយោជន៍ដែរ ប្រសិនបើប្អូនខំប្រឹងធ្វើវា បើទោះបីជាវាមិនចំ គោលដៅមួយរយភាគរយក៏ដោយ ក៏បទពិសោធន៍ សកម្មភាព និង ចំណេះដែលប្អូនបានអនុវត្តទៅលើកិច្ចការ ណាមួយនោះ នឹងអាចយកមកប្រើប្រាស់នៅពេលក្រោយបាន។

ចូរប្អូនចាប់ផ្តើមរ្យេនកំណត់គោលដោរបស់ខ្លួនពីតូចទៅធំ នៅពេលដែលប្អូនបានសម្រេចគោលដោណាមួយ នោះ ប្អូននឹងមានកម្លាំងចិត្តទៅកំណត់គោលដៅថ្មីមួយឡេត។ តែប្រសិនបើប្អូនបរាជ័យ ច្រូវគិតវិជ្ជមានហើយ ចាត់ទុកថានោះជាបទពិសោធន៍ដែលប្អូនទទួលបាន ដើម្បីជ្យេសវាងក្នុងការកំណត់គោលដៅបន្លាប់។

ឧទាហរណ៍

បើប្អូនចង់ធ្វើអាជីវកម្ម ប្អូនត្រូវរ្យេនឈ្វេងយល់ពីអាជីវកម្ម ទៅប្រលោកក្នុងអាជីវកម្ម ដឹងថាអាជីវកម្មធ្វើដូច ម្កាច់ ដំណើរការដូចម្ដេច ប្រសិនបើប្អូនមិនដែលទៅចុះប្រលោកផ្លាល់ទៅនឹងការងារនោះទេ គ្រាន់តែចង់គឺមិន អាចទៅរួចឡើយ ពេលដែលប្អូនចាប់ផ្ដើមបើកអាជីវកម្ម ប្អូននឹងបរាជ័យ ដោយសារគ្មានបទពិសោធន៍ និង មិនបានត្រែ្យមខ្លួនប្រឈមនឹងហានិភ័យ ឬ បញ្ហាប្រឈមដែលអាចកើតឡើង។

បើចង់រ្យេនពូកែ ប្អូនត្រូវរ្យេនឈ្វេងយល់ពីបុគ្គលិកលក្ខណៈនៃសិស្សពូកែតើគេត្រូវធ្វើអ្វីខ្លះ ហើយ សកម្មភាពដែលប្អូនកំពុងធ្វើរាល់ថ្ងៃ ជាបុគ្គលិកលក្ខណៈសិស្សពូកែដែរឬទេ ប្រសិនបើសកម្មភាពនោះ មិនឆ្លើយតបទៅនឹងបុគ្គលិកលក្ខណៈនោះទេ ពេលវេលាកន្លងផុតទៅក៏ប្អូននៅតែមិនអាចក្លាយជា សិស្សពូកែបានដដែល។

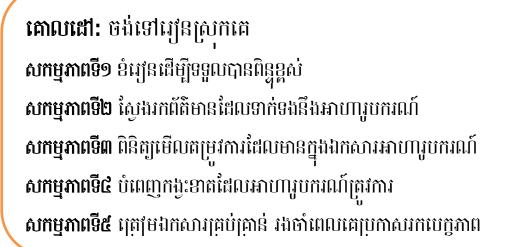
ការកំណត់គោលដៅគឺអាចកំណត់ពីតូចទៅធំ រយៈពេលខ្លីពីមួយខែ បីខែ ៦ខែ ១ឆ្នាំ ឬ រយៈពេលវែង២ឆ្នាំ ៣ ឆ្នាំ ៥ឆ្នាំជាដើម។ ដូចជា ប្អូនចង់ចេះនិយាយភាសាអង់គ្លេស ប្អូនចង់មានជំនាញមួយច្បាស់លាស់ ប្អូនចង់បើក អាជីវកម្មខ្នាតតូចមួយ។

ការងារអនុវត្តន៍

នៅផ្នែកមុនៗ ប្អូនបានដឹងអំពីភាពខ្លាំង ភាពខ្សោយ ឱកាស និង ការប្រឈមរបស់ប្អូនហើយ។ តើក្រោយពី បានដឹងព័ត៌មានទាំងអស់នេះ តើប្អូនដឹងហើយឬនៅថាគោលដៅរបស់ប្អូនគឺជាអ្វី ហើយដើម្បីសម្រេចបានអ្វី ដែលប្អូនចង់ធ្វើ តើប្អូនត្រូវធ្វើសកម្មភាពអ្វីខ្លះ? ចូរប្អូនសាកល្បងសរសេរគោលដៅនឹងសកម្មភាពរបស់ប្អូននៅ ខាងក្រោមនេះ។ គោលដៅនោះ អាចជាការតាំងចិត្តរ្យេនមុខវិជ្ជាមួយ ឬជំនាញមួយឲ្យចេះក្នុងរយៈពេល២ខែ ឬ អាចជាគោលដៅធំជាងនេះ តាមតែប្អូនចង់បាន។ បន្ទាប់មកប្អូននឹកថា តើសកម្មភាពអ្វីខ្លះ ពេលធ្វើទៅអាច នាំទៅរកគោលដៅនោះ។

ឧទាហរណ៍

គោលដៅ
ស់កម្មភាពទី១
សកម្មភាពទី២
សកម្មភាពទី៣
សំពម្មភាពទី៤
ស់កម្មភាពទី៥
សំពម្មភាពទី៦
សកម្មភាពទី៧

ខំពុងខ្នំ ២

ចេះពីរៀន មានពីរគ

នៅក្នុងជំពូកទី១ ប្អូនបានសិក្សាអំពីខ្លួនឯង ហើយមានគោលដៅច្បាស់លាស់សម្រាប់ជីវិតប្អូនរួចហើយ គោល ដៅនោះអាចជាគោលដៅតូចឬធំ អាស្រ័យលើប្អូនកំណត់ ហើយប្អូនអាចយកវិធីសាស្ត្រនៅជំពូកទី១ដើម្បី រ្យេនកំណត់គោលដៅផ្សេងៗទ្យេតបាន។

តៃជួនកាលដោយសារតែចំណេះដឹង បទពិសោធន៍ប្អូននៅមានកម្រិត ប្អូនពុំទាន់ស្គាល់ខ្លួនឯងច្បាស់លាស់ ពុំ ទាន់ស្គាល់ភាពខ្លាំង ភាពខ្សោយ ឱកាស និង ការប្រឈម ព្រមទាំងពុំទាន់កំណត់គោលដៅ និង ផែនការ សកម្មភាពបានល្អនៅឡើយ។ តែប្អូនកុំបារម្មណ៍ ជំពូកទី២នេះ នឹងជួយឲ្យប្អូនមានការយល់ដឹងទូលំទូលាយ ហើយពេលសិក្សាជំពូកនេះចប់ ប្អូនអាចក្រឡេកទៅមើល អ្វីដែលប្អូនបានសរសេរនៅជំពូកទី១ ហើយធ្វើការ កែលម្អវាឲ្យប្រសើរឡើងបាន។

សុភាសិតខ្មែរយើងមួយបានពោលថា ចេះពីរ្យូន មានពីរក ប្អូនមិនចេះមកពីប្អូនមិនទាន់រ្យូន នៅពេលដែល ប្អូនរ្យូននោះប្អូននឹងចេះ។ តែពេលខ្លះប្អូនគិតថា ខ្ញុំរ្យួនហើយនៅតែមិនចេះ នោះគឺដោយសារតែប្អូនមិនទាន់ ចេះរ្យួន នៅពេលដែលប្អូនចេះរ្យួនហើយ ប្អូននឹងចេះអ្វីដែលប្អូនបានរៀនឡើត ស្របតាមសុភាសិត ចេះមក ពីរ្យួន បើមិនរៀនគឺមិនចេះ។ បើទោះបីជារៀននៅសាលា រៀនក្រៅសាលា រៀនខ្លួនឯង រៀនដោយគេ បង្រៀន រៀនដោយការអង្កេតអំពី វត្ថុ មនុស្ស សកម្មភាពជុំវិញខ្លួនក៏ដោយ គឺសុទ្ធតែចាត់ទុកជាការរៀនទាំងអស់។ ការរៀននោះហើយដែលធ្វើឲ្យយើងចេះ។

២.១ សរីរាង្គទទួល

មនុស្សមានញាណ ញាណនោះហើយដែលជាសរីរាង្គទទួល:

- 💠 ចក្ខុវិញ្ញាណ (ភ្នែក) ទទួលរូបភាព
- 💠 សោតវិញ្ញាណ (គ្រច្បើក) ទទួលសម្លេង
- ជីវ្ហាវិញ្ញាណ (អណ្តាត) ទទួលរសជាតិ
- ឃានវិញ្ញាណ (ច្រមុះ) ទទួលក្លិន

Image Source: calameo.com

កាយវិញ្ញាណ (ខ្លួនប្រាណដៃជើង) ទទួលផល្ស ជាការដឹងដោយបះពេល

យ៉ាងណាមិញ មនុស្សប្រើញាណទាំងនេះដើម្បីទទួលយកចំណេះដឹង ការសិក្សាដោយមើល ការសិក្សាដោយ ស្ដាប់ ការសិក្សាដោយភ្លក្ស ការសិក្សាដោយហិត ការសិក្សាដោយប៉ះ។ ការសិក្សាភាគច្រើនគឺប្រើ ចក្ខុវិញ្ញាណ និង សោតវិញ្ញាណ ដូចជាគ្រូពន្យល់យើងត្រូវស្ដាប់ គ្រុកត់ត្រាឬធ្វើបទបង្ហាញយើងត្រូវមើល។ ចំណែកញាណ បីផ្សេងទ្បេតគឺជាញាណបន្ទាប់បន្សំប៉ុណ្ណោះ អាស្រ័យតាមជំនាញ ឧទាហរណ៍ជំនាញចុងភៅ គឺត្រូវការជីវ្ហា វិញ្ញាណ និង ឃានវិញ្ញាណច្រើន។

ប្រសិនបើប្អូនមិនបើកញាណនៃការទទួលនេះទេ នោះប្អូននឹងមិនបានទទួលចំណេះថ្មីៗចូលក្នុងខ្លួនឡើយ ឧទាហរណ៍

ពេលគ្រូ ឬ នរណាម្នាក់ចែកចំណេះដឹងដល់យើង ប្រសិនបើយើងមិនបានមើល មិនបានស្គាប់ដោយ ផ្ដែកផ្លង់នោះ ចំណេះនោះនឹងមិនអាចចូលក្នុងខួរក្បាលយើងឡើយ ដោយសារយើងមិនបានបើកសរីវា ង្គទទួលយកចំណេះនោះ ប្រែប្រដូចជារលកវិឡដែលរសាត់ពេញលំហ តែប្អូនមិនបានបើកវិឡក់ណត់ ហ្វ្រេកង់ដើម្បីទទួលព័ត៌មានពីប៉ុស្តិវិឡនោះ។

២.២ ការវិវត្តន៍នៃការសិក្សា (Bloom Taxonomy)

ប្អូនៗជាច្រើនតែងតែធ្ងល់ថា ហេតុអ្វីនៅពេលដែលប្អូនរ្យនអស់រយៈពេល១២ឆ្នាំនៅថ្នាក់បឋមភូមិ និង ទុតិយ ភូមិ ហើយថែម៤ឆ្នាំនៅមហាវិទ្យាល័យ ឬ ជួនកាលបន្ថែម២ទៅ៤ឆ្នាំឡេតរ្យេនថ្នាក់អនុបណ្ឌិតនិងបណ្ឌិត នៅ តែមានអារម្មណ៍ថាខ្លួនឯងហាក់ដូចជាសំឡីដែលស្រាល ហើយមិនអាចធ្វើការងារជាក់ស្ដែងបាន។ ក៏ព្រោះតែ កម្រិតនៃការយល់ដឹងរបស់ប្អូនពុំទាន់រីកចម្រើន ចូលដល់កម្រិតដែលប្អូនអាចធ្វើការបានដោយឯករាជ្យ គឺបាន តែចេះចាំនិងដឹង តែមិនដែលយកទៅអនុវត្តក្នុងជីវភាពប្រចាំថ្ងៃ។

ចូលមកដល់ចំណុចនេះ ប្អូននឹងរ្យេនអំពីកម្រិតនៃខួរក្បាលឬបញ្ញា ក្នុងការវិវត្តន៍នៃការសិក្សាដែលគេហៅថា Bloom Taxonomy។ គេចែកការយល់ដឹងរបស់មនុស្សជា៦កម្រិត:

- 1) កម្រិតទី១ ការចងចាំ
- 2) កម្រិតទី២ ការយល់
- 3) កម្រិតទី៣ ការអនុវត្តន៍
- 4) កម្រិតទី៤ ការវិភាគ
- 5) កម្រិតទី៥ ការវាយតម្លៃ
- 6) កម្រិតទី៦ ការបង្កើត

លោកគ្រូ អ្នកគ្រូដែលធ្លាប់ឆ្លងកាត់វគ្គបណ្តុះបណ្តាលការអប់រំនិងគរុកោសល្យ គាត់នឹងដឹងអំពីកម្រិតទាំង៦នេះ តែប្រសិនបើគាត់ពុំដែលធ្លាប់ឆ្លងកាត់វគ្គបណ្តុះបណ្តាលគរុកោសល្យទេ គឺគាត់ធ្វើការបង្រៀនសិស្សត្រឹមតែ កម្រិតទី១ ទី២ ឬ ទី៣ប៉ុណ្ណោះ ជួលកាលបានដល់កម្រិតខ្ពស់ជាងនេះតែមិនសូវបានញឹកញាប់។

កម្រិតទី១ ការចងចាំ

ការចងចាំជាការសិក្សាកម្រិតទី១ ដែលទាមទារឲ្យប្អូនៗ ចងចាំនូវអ្វីដែលខ្លួនបានមើលឃើញ និង ស្ដាប់ឮ។ ដោយសារមនុស្សមានខួរក្បាលដែលអាចចងចាំបាន ទើបមនុស្សចាំឈ្មោះខ្លួនឯង ចាំផ្លូវទៅសាលា ចាំរប្បប របប ច្បាប់ទំលាប់នានា។ ការចងចាំរបស់មនុស្សចែកចេញជាពីរ គឺ**ការចងចាំរយៈពេលខ្លី** និង **ការចងចាំរយៈពេលវិ**សិក្សា ពេលវែង។

ឧទាហរណ៍

ថ្ងៃនេះប្អូនបានជួបមនុស្សម្នាក់ រហូតដល់ពេលយប់ ឬ ប៉ុន្មានថ្ងៃក្រោយមក ប្អូនក៏ភ្លេចមុខមនុស្សម្នាក់ នោះ នេះជាការចងចាំរយៈពេលខ្លី។ នៅពេលកំពុងសិក្សានៅបឋមសិក្សា មានគ្រូម្នាក់ធ្វើល្អចំពោះប្អូន បើទោះបីជាបែកគាត់ជាច្រើនឆ្នាំ ប្អូននៅតែអាចស្រមៃឃើញមុខរបស់គាត់ ហើយពេលដែលជួបគាត់ ប្អូននៅតែស្គាល់រូបគាត់ នោះមានន័យថារូបភាពរបស់គាត់បានចូលទៅដំកល់នៅអង្គចង់ចាំរយៈពេល វែងហើយ។

យ៉ាងណាមិញការសិក្សាក៏ដូចគ្នា ប្រសិនបើចំណេះដែលប្អូនបានរ្យួនគ្រាន់តែចូលទៅក្នុងការចងចាំរយៈពេលខ្លឹ នោះទេវានឹងងាយភ្លេចហើយមិនអាចយកមកប្រើការជាប្រយោជន៍បាន តែប្រសិនបើចំណេះនោះកត់ចំណាំ ចូលក្នុងការចងចាំរយៈពេលវែង នោះវានឹងជាចំណេះដែលនៅក្នុងខ្លួនរបស់ប្អូនជានិច្ច ដែលចោរលួចក៏មិនបាន ហើយប្អូនអាចយកវាមកប្រើពេលណាក៏បាន។

ជាធម្មតា ខួរក្បាលរបស់យើងអាចចាំបានតែ ៧ បូកឬដក ២ ចំនុចប៉ុណ្ណោះក្នុងពេលដ៏ខ្លី អ្នកខ្លះអាចចាំបាន៥ ចំណុច ៧ចំណុច ឬ ៩ចំណុច បើលើសពីនោះគឺមិនអាចចាំបានឡើយ។

ដេធ្វើយ៉ាខណាដើមអាចឲ្យយើចមានការចេចទាំល្អ?

- 1) សូត្រ ទន្លេញ រំលឹកជារើយៗនូវអ្វីដែលយើងចង់ចាំ
- 2) ហ្វឹកហាត់ខួរក្បាល ដោយការគណនាលេខ និង លេងល្បែងបង្កើនការចងចាំរបស់ខួរក្បាល
- 3) ផ្សារភ្ជាប់អ្វីដែលយើងចង់ចាំទៅនឹងព្រឹត្តិការណ៍មួយ
- 4) ប្រើប្រាស់វិធីផ្សេងៗដើម្បីជំនួយការចង់ចាំ ដូចជាពាក្យឬឃ្លាសាមញ្ញ អក្សរកាត់ជាដើម
- 5) ការកត់ត្រា

ប្រសិនបើប្អូនមានការចងចាំមិនសូវល្អ បើទោះបីជាបានអនុវត្តន៍ចំណុចទី១ ទី២ ទី៣ ទី៤ក៏ដោយ គឺប្អូននៅ មានចំណុចទី៥ទ្យេតដែលជួយប្អូនក្នុងការរក្សាព័ត៌មានដើម្បីចងចាំយកមកអនុវត្តបាន គឺ**ការរក្សាព័ត៌មាននៅ** ក្រៅខួរក្បាល គឺការកត់ត្រាចូលក្នុងស្យេវភៅ ឬ កុំព្យូទ័រជាដើម នៅពេលណាដែលប្អូនចង់រំលឹកឬត្រូវការប្រើ ប្អូនអាចទៅបើកមើលវាបាន។

នៅក្នុងថ្នាក់រ្យូន សំនួរដែលលោកគ្រូអ្នកគ្រូតែងតែសួរនោះគឺជានិយមន័យនៃពាក្យ ៩១ទេទូទំនេសទៅខា......?

នេះគឺទាមទារឲ្យប្អូនធ្វើការសូត្រ ទន្លេញ រហូតដល់ចាំទើបអាចឆ្លើយសំនួរនេះបាននៅពេលប្រឡង ឬមួយប្អូន ត្រូវកត់ត្រាហើយបើកស្បែវភៅអាន នៅពេលលោកគ្រុអ្នកគ្រុសួរសំនួរប្រភេទនេះ។

កម្រិតទី២ ការយល់

គ្រាន់តែសូត្រតាមស្យេវភៅ ថាតាមគ្រុនរណាក៏អាចធ្វើបានដែរ តែដើម្បីឲ្យចំណេះរីកចម្រើនបានមួយកម្រិត ទ្យេត លុះគ្រាណាដែលយើងចេះធ្ងល់ ចេះសួរនាំ រហូតបានយល់ច្បាស់ពីចំណេះទាំងអស់នោះ ហើយអាច និយាយវាឡើងវិញ ឬ ពន្យល់ដល់អ្នកដទៃបាន ដោយពុំចាំបាច់ពឹងពាក់លើការចងចាំឡើយ។ ការអាន ស្បេវភៅឲ្យបានច្រើន អំពីព័ត៌មាន ប្រវត្តិ អត្ថបទលម្អិត អាចជាជំនួយក្នុងការយល់ មួយវិញទៅគឺការគ្រិះរិះគិត គិតហើយសួរ ជជែកពិភាក្សា នោះការយល់ដឹងនឹងកើនឡើង។ វាទាមទារឲ្យយើងធ្វើការអាន និង គ្រិះរិះ ពិភាក្សាឲ្យបានច្រើនដង។

កម្រិតទី៣ ការអនុវត្តន៍

សព្វថ្ងៃ ការសិក្សាភាគច្រើនជាទ្រឹស្តី តែខ្វះការអនុវត្តន៍ជាក់ស្តែងពិតប្រាកដ ទាក់ទងនឹងតម្រូវការជាក់ស្តែង ទាំងនេះជាកត្តាដែលធ្វើឲ្យសិស្សរ្យុនចប់ទៅ បានត្រឹមតែចាំនិងដឹង តែមិនអាចយកចំណេះនោះមកអនុវត្ត បង្កើតជាប្រយោជន៍បាន។ ដូចនេះការសិក្សាគឺទាមទារឲ្យមានការអនុវត្តន៍ច្រើន ហើយការអនុវត្តន៍នោះទេវុក សោត ត្រូវឆ្លុះបញ្ចាំងពីតម្រូវការបច្ចុប្បន្នឬអនាគត តែពុំមែនជាការអនុវត្តន៍បែបហួសសម័យពេក។

ដើម្បីឲ្យយើងចេះដល់កម្រិតទី៣នេះ គឺអាចចាប់ផ្តើមធ្វើការងារ លំហាត់ ការងារស្ម័គ្រចិត្ត កម្មសិក្សា ធ្វើយ៉ាង ណាឲ្យបានយកអ្វីដែលខ្លួនបានរៀនទៅអនុវត្ត។

កម្រិតទី៤ ការវិភាគ

ប្រសិនបើយើង ពុំដែលរ្យុនគ្រិះរិះពិចារណាទេនោះ គឺយើងតែងតែធ្វើរឿងដដែលៗ ហើយពេលមានបញ្ហាពុំ ដឹកត្រូវដោះស្រាយដោយវិធីណា ព្រោះធ្លាប់តែធ្វើតាមទំលាប់ ធ្វើតាមចំណាំ។ ការរ្យូនវិភាគឲ្យបានដឹងស៊ីជំរៅ ទៅលើដំណើរការ ការកំណត់អត្តសញ្ញាណ ការតាមដាន ការយល់ដឹងឲ្យកាន់តែលម្អិតទៅលើចំណេះនោះ យើងនឹងអាចចេះរកដំណោះស្រាយចំពោះបញ្ហានោះបាន។

កម្រិតទី៥ ការវាយតម្លៃ

នៅពេលដែលយើងធ្វើការងារអ្វីមួយយូរ ស្គាល់ច្បាស់ពីការងារនោះ ស្គាល់ច្បាស់ពីជំនាញនោះ ចេះវិភាគដឹងថា អ្វីល្អ អ្វីអាក្រក់ អ្វីប្រសើរ អ្វីជាកង្វះខាត ចេះធ្វើការថ្លឹងថ្លែងប្រេប្រធ្យេប រហូតអាចវាយតម្លៃពីគុណភាព ដាក់ ពិន្ទុ ផ្តល់ជាមតិកែលម្អ អភិវឌ្ឍន៍ នោះមានន័យថា ចំណេះរបស់យើងបានកើនឡើងដល់កម្រិតទី៥ហើយ។

នៅពេលដែលមនុស្សខ្វះការវិភាគ និង ការវាយតម្លៃ ធ្វើឲ្យមនុស្សឆាប់ជឿគេ ចាញ់បោកគេ គ្រចេក្រស ភ្នែក ស ឃើញអ្វីជឿហ្នឹង ស្ដាប់ឮអ្វីជឿហ្នឹង ដោយមិនបានប្រើខួរក្បាល បទពិសោធន៍ ចំណេះដឹង ទៅគ្រិះរិះ ពិចារណា រកហេតុ រកផល វាយតម្លៃពីសុក្រិតភាព សុចរិតភាពនៃព័ត៌មាននោះ។ ការបង្កើនការវិភាគនិងវាយ តម្លៃ អាចឲ្យយើងធ្វើការសម្រេចចិត្តបានត្រឹមត្រូវដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ខ្លួន និង សង្គម។

កម្រិតទី៦ ការបង្កើត

ភាពថ្នៃប្រឌិត និង ការយកចំណេះដែលខ្លួនបានសិក្សាកន្លងមក បទពិសោធន៍ដែលខ្លួនធ្លាប់បានទទួលពីការងារ អាចជាបញ្ច័យក្នុងការឲ្យយើងអាចបង្កើតស្នាដៃថ្មីស្រឡាងមួយបានដោយខ្លួនឯង នោះជាកម្រិតទី៦នៃចំណេះ ដឹង និង បញ្ញាដែលបានសន្សំទុកមកជាច្រើនទៅតាមលំដាប់នៃការសិក្សាកន្លងមក។ ភាពច្នៃប្រឱ្ធត និង ការ បង្កើតថ្មីនេះហើយ ដែលជំរុញឲ្យចំណេះដឹងរបស់យើងកាន់តែទូលំទូលាយ អភិវឌ្ឍន៍ រីកចម្រើនជាលំដាប់។

២.៣ ប្រការគួរអនុវត្ត

ឥឡូវនេះប្អូនៗបានយល់ដឹងច្រើនហើយអំពីកម្រិតនៃការសិក្សា ដូចនេះការសិក្សាពុំមែនគ្រាន់តែស្ពាយកាតាប ទៅសាលា ស្ដាប់គ្រូ សូត្រមេរ្យេនឲ្យចាំ ប្រឡងយកពិន្ទុនោះទេ អ្វីដែលសំខាន់គឺសមត្ថភាពទេ ដែលអាចនាំ ជីវិតយើងឲ្យប្រសើរឡើងបាន។

តេត្តខតាមខាសិស្ស ត្រុខមំពេញភារកច្ចអ្វីខ្លះ ដើម្បីក្លាយខ្លួនខាមញ្ញុខន្ត **្រុមកមដោយសមត្ថភាពនោះ**?

- 🗸 ការយកចិត្តទុកដាក់ មើល និង ស្គាប់ (បើកសវីរាង្គទទួល)
- 🗸 ការកត់ត្រាចំណាំកុំឲ្យភ្លេច (រក្សាក្នុងអង្គចងចាំរយៈពេលវែង)
- 🗸 ការអាន និង ការសរសេរ ដើម្បីបង្កើនការយល់ដឹង ចំណេះដឹងទូលំទូលាយ
- 🗸 ការសួរដើម្បីបកស្រាយចម្ងល់ ឬ មន្ទិលសង្ស័យ (ដើម្បីឈានដល់កម្រិតទី២គឺការយល់)
- 🗸 ការអនុវត្តន៍ឲ្យបានច្រើន

ក្រៅពីចំណុចគោលនាំខនេះ ទន័យ និខ គ្រមសីលធម៌ ក៏ខាំផ្នែកមួយនៃការ អភ្នេញសំខ្លួនផ្ទះជា សុំចឋា:

- ✓ ការគោរពពេលវេលា
- ✓ ការទទួលខុសត្រូវ
- ✓ ការគោរពវិន័យ
- 🗸 ការរក្សាអនាម័យខ្លួន និង មជ្ឈដ្ឋានជុំវិញខ្លួន
- 🗸 ការប្រាស្រ័យទាក់ទងរវាងមិត្តភ័ក្តិនិងសាស្ត្រាចារ្យ
- 🗸 ការធ្វើការងារជាក្រុម

សិស្បូលពវព្យទី២១

តេអ្វីនៅខាតិយមន័យនៃពាត្យ សិស្សសត១ត្យនី២១?

ប្អូនៗប្រហែលជាធ្លាប់ឮពាក្យ **គ្រុមជ្ឈមណ្ឌល** និង **សិស្សមជ្ឈមណ្ឌល** តែក៏ប្រហែលជាពុំទាន់ដឹងអំពីនិយមន័យ នៃ៣ក្យូទាំងពីរនេះច្បាស់លាស់នៅឡើយ។

កាលពីមុន ការសិក្សាគឺពឹងពាក់ទៅលើគ្រូទាំងស្រុង គ្រូមានតួនាទី:

- 🗸 រ្យបចំកិច្ចតែងការបង្រៀន
- 🗸 រ្យើបចំឯកសារ មេរ្យើន ឯកសារយោង សម្ភារៈ សម្រាប់បង្រៀន
- 🗸 គ្រពន្យល់ សិស្សថាំតែស្ដាប់និងកត់ត្រា

យើងសង្កេតឃើញថា គ្រុដើរតួនាទីសំខាន់ ហើយធ្វើការធ្ងន់ និយាយតែឯង ចំណែកសិស្សហាក់មិនសូវ បញ្ចេញសកម្មភាព។ រប្បើបបង្រៀនបែបនោះឲ្យឈ្មោះថា ការបង្រៀនតាមបែប**គ្រមជ្ឈមណ្ឌល** សព្វថ្ងៃនេះបើ ទោះបីជាការបង្រៀនបានធ្វើកំណែទម្រង់ក្តី ក៏គ្រុភាគច្រើននៅតែប្រើប្រព័ន្ធចាស់នេះដដែល គឺការបង្រៀនតាម បែបគ្រមជ្ឈមណ្ឌល។

ដោយមើលឃើញថា វិធីបង្រៀនបែបនោះមិនសូវមានប្រយោជន៍ គេបានធ្វើការកែតម្រូវការបង្រៀនតាមបែប **សិស្សមជ្ឈមណ្ឌល** គឺឲ្យសិស្សធ្វើសកម្មភាពច្រើន រ្យេនដោយខ្លួនឯង ពិភាក្សាក្រុម ឡើងធ្វើបទបង្ហាញជាដើម ដោយគ្រូមានតួនាទីជាអ្នកសម្របសម្រួល ណែនាំ ប្រឹក្សា។ តែក៏មានអ្នកភាន់ច្រឡំដែរថា ការសិក្សាតាមបែប សិស្សមជ្ឈមណ្ឌល គឺគ្រពុំចាប់បាច់ធ្វើអ្វីទាំងអស់ អ្វីគ្រប់យ៉ាងគឺឲ្យសិស្សធ្វើ នោះជាការគិតខុសដ៏ធ្ងន់ធ្ងរ ដោយ គ្រុបានបំភ្លេចតួនាទីជាអ្នកសម្របសម្រុលក្នុងនាមជាគ្របង្រ<u>ៀ</u>ន។

ដោយសារការបង្រៀនតាមបែប សិស្សមជ្ឈមណ្ឌលធ្វើឲ្យសិស្សសកម្មជាងមុន ខំរៀនដោយខ្លួនឯង ពិភាក្សា ចេះស្រាវជ្រាវ ធ្វើឲ្យការរ្យឧមានភាពសកម្មជាងមុន តែក៏ត្រូវការណែនាំផ្លូវ ការពន្យល់ឲ្យបានដ៏តដល់ ពីលោកគ្រអ្នកគ្រផងដែរ។

ត្រឡប់មកសិស្សសតវត្សទី២១វិញ ក៏មិនខុសពីសិស្សមជ្ឈមណ្ឌលប៉ុន្មានដែរ គឺសិស្សខ្លួនឯងត្រូវសកម្មនឹងការ សិក្សា ដោយមិនថាតែគ្រូបង្រៀនមួយមុខទេ។ សិស្សានុសិស្សត្រូវដឹងថា សម័យបច្ចុប្បន្នជាសម័យដែលបច្ចេក វិទ្យាជឿនលឿន ប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណែត ចំណេះដឹងមហាសាលនៅគ្រប់ទីកន្លែង ឲ្យតែយើងចេះទាញយក ប្រយោជន៍ពីវា ដូចជា Google Youtube Facebook និង គេហទំព័រមានប្រយោជនជាច្រើនឡេត។

សិស្សសភវត្សទី២១ គឺជាសិស្សដែលមាន ស្វ័យសិក្សាភាព ចេះវ្យេនដោយខ្លួនឯង ចេះប្រើប្រាស់ឧបករណ៍ និង ធនធានដែលមាននៅជុំវិញខ្លួន ចេះវិធីសាស្ត្រក្នុងការទៅរក ឧបករណ៍និងធនធានទាំងនោះឲ្យមានប្រសិទ្ធិភាពដើម្បីជាប្រយោជន៍ក្នុងការសិក្សា និង ធ្វើ ការ។

ក្រោយពីបានយល់ដឹងអំពីការរៀនប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាពហើយ ប្អូនអាចព្យាយាមយកចំណុចល្អៗ ដែលមាន នៅក្នុងជំពូកទី២នេះ ដើម្បីទៅអនុវត្តខ្លួនឯងអំពីការរៀនសូត្រ បើប្អូនចេះរៀនដោយខ្លួនឯង តាមលក្ខណៈ សិស្សមជ្ឈមណ្ឌល ឬ សិស្សសតវត្សទី២១នោះ ចំណេះរបស់ប្អូននឹងមានការរីកចម្រើនខ្លាំង ហើយបងក៏ពុំចាប់ បាច់និពន្ធសៀវភៅបន្តបន្ទាប់សម្រាប់ណែនាំផ្លូវ អំពីចំណេះផ្សេងៗទៀតដែរ គឺប្អូនអាចទៅរករៀនបានដោយ ខ្លួនឯង។

តែប្រសិនបើប្អូននៅមិនទាន់ដឹងថា ត្រូវរ្យេនដោយវិធីណ ជំពូកទី៣ ប្អូនៗនឹងបានរ្យេនអំពី ប្រភេទឯកសារ រប្បេបស្រាវជ្រាវឯកសារ ក៏ដូចជាចេះសរសេររបាយការណ៍ និង ការរ្យេបចំឯកសារឡើងធ្វើបទបង្ហាញ និង ការធ្វើបទបង្ហាញជាសាធារណៈ។

ខំពុធនី ៣

នុខាយាដ៏ចស៊ាងទៀន

៣.១ រប្បើបស្រាវជ្រាវឯកសារ

ដើម្បីស្រាវជ្រាវឯកសារបាន យើងត្រូវ:

- 🗸 ស្ពាល់ពីប្រភេទឯកសារ
- 🗸 ចេះអាននឹងយល់អំពីព័ត៌មាននៅក្នុងឯកសារ
- 🗸 ចេះពិចារណា ប្រៅបធ្យើបឯកសារ
- 🗸 ចេះវាយតម្លៃឯកសារ
- 🗸 ចេះរ្យ៉ូបចំឯកសារ
- 🗸 ចេះប្រើប្រាល់ឯកសារ

ប្រភេទឯកសារ

- 1)ឯកសារជាអក្សរ ដូចជាស្មៅវភៅ។
- 2)ឯកសារជាលេខស្ថិតិ ដូចជាបញ្ជីគណនី តារាងស្ថិតិ។
- 3)ឯកសារចម្លង ដូចជាCD VCD DVD កាសែតច្រើហ្វីល។
- 4)ឯកសារបោះពុម្ពផ្សាយមានកាលកំណត់ កាសែត ទស្សនាវដ្តី របាយការណ៍ស្ថាប័ន។
- 5)ឯកសារអេឡិចក្រុនិច
- 6)គេហទំព័រ
- 7)ឯកសារដើម ឯកសារទាំងឡាយណាដែលចេញពីអ្នកនិពន្ធដើម កំណត់ហេតុ របាយការណ៍ ស្យេវភៅ
- 8)ឯកសារទីពីរ ឯកសារសម្រាប់បញ្ជាក់កំណត់អំពីឯកសារដើម ដូចជា កាតាឡុក (Catalog)

ជន្ថនិទ្ចេស (Bibliography) ប្រភពទិន្នន័យ (Database)
9)ឯកសារយោង វចនានុក្រម(Dictionary) សព្វវចនាធិប្បាយ(Encyclopedia)
កម្រង់វេវចនសព្វ(Thesaurus) សំឡានុក្រម (Glossary)

ល្ប៉េរីវាៅ

ក្នុងចំណុចនេះ បងសូមលើកយកស្យេវភៅ ដែលជាឯកសារដែលយើងតែងតែច្រើប្រាស់ជាប្រចាំមកបកស្រា យ។

ដេច្នើយ៉ាខណាអាចច្រើសរើសសៀចតៅមួយមកអាន៤្យមានប្រយោជន៍?

ស្បែរភៅមួយក្បាលរួមមានព័ត៌មានសំខាន់ៗដូចជា:

ឈ្មោះអ្នកនិពន្ធ	Authors Name	សុខ គឹមហេង
ឆ្នាំបោះពុម្ព	Year Published	B 09&
ចំណងជើង	Book title	ស្យែវភៅជំនួយសម្រាប់និស្សិត
ឈ្មោះអ្នកកែសំរួល	Editor Name	នគរខ្មែរ
លេខ Edition	Edition Number	9
លេខ Volume	Volume Number	Vol. 9
ចំនួនទំព័រ	Number of Page	៦០ទំព័រ
ទីក្រុងបោះពុម្ព	Publishing City	ទីក្រុងភ្នំពេញ
រោងពុម្ព	Publisher	វិទ្យាស្ថានបច្ចេកវិទ្យាកម្ពុជា
តំណ <u>ភ្ជ</u> ាប់	URL	www.facebook.com/Nokor.Khmer.Center

ព័ត៌មានទាំងអស់នេះ ភាគច្រើនគឺនៅទំព័រខាងមុខរបស់ស្បេវភៅ ការជ្រើសរើសអ្នកនិពន្ធល្អ ឆ្នាំបោះពុម្ពផ្សាយ ចាស់ឬថ្មីអាស្រ័យលើមុខវិជ្ជា ឧទាហរណ៍ប្រវត្តិសាស្ត្រ ទស្សនវិជ្ជា គេចង់បានឯកសារដែលបោះពុម្ពផ្សាយចា ស់ៗ ចំណែកស្បេវភោបច្ចេកវិទ្យាដូចជាព័ត៌មានវិទ្យាគឺគ្រូវការឆ្នាំបោះពុម្ពផ្សាយថ្មី។

លើសពីនេះ យើងអាចមើលអត្ថបទសង្ខេប និង មាតិការបស់ស្បេវភៅដើម្បីឲ្យដឹងថា ស្បេវភៅនោះនិយាយ អំពីអ្វី។ ស្បែវភៅដែលតម្កល់ទុកនៅក្នុងបណ្ណាល័យនានា តែងមានលេខកូដ (Cote) បន្ថែមសម្រាប់រ្យបចំ ក្នុងតូដាក់ស្យេវភៅនិមួយៗដើម្បីងាយស្រួលរក ដោយធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ស្យេវភៅ (Book Classification) តាមស្តង់ដាផ្សេងៗគ្នាដូចជា: Dewey Decimal Classification, Library of Congress Classification, Home Classification ជាដើម សូមប្រឹក្សាជាមួយបណ្ណារក្សដើម្បីឈ្វេងយល់ពីការធ្វើចំ ណាត់ថ្នាក់ស្បូវភៅ និង ការមើលលេខ Cote របស់ស្បុវភៅនៅតាមគ្រឹះស្ថាននីមួយៗ។

ដូចនេះ នៅពេលដែលប្អូនចង់ជ្រើសរើសស្យេវភៅណាមួយមកអាន ឬ ចង់យកស្យេវភៅនោះដើម្បីធ្វើជាឯក សារយោង ប្អូនត្រូវសិក្សាពីអ្នកនិពន្ធ រោងពុម្ព មើលមាតិកា អានអត្ថបទសង្ខេប ពិនិត្យមើលឆ្នាំផលិត ព័ត៌មានទាំងអស់នេះ នឹងអាចជួយប្អូនឲ្យស្គាល់ពីស្បេវភៅដែលប្អូនកំពុងកាន់នៅដៃបានមួយកម្រិតឡេត។ ស្យេវភៅខ្លះល្អ ហើយច្រូវបានគេបកប្រែជាច្រើនភាសា ដើម្បីចែកគ្នាអាន ឬ មានអ្នកអានច្រើន វាក៏ជាកត្តា មួយដែលអាចឲ្យយើងពិចារណាក្នុងការជ្រើសរើសមកអានផងដែរ។ មួយវិញឡេត អាចជាឯកសារយោង ដែលស្យេវភៅនោះបានជ្រើសរើស នឹងដកស្រង់យកមកបង្ហាញនៅក្នុងអត្ថបទរបស់ខ្លួន។

ចំពោះការអានវិញ អាស្រ័យលើយើងម្នាក់ៗ អានបណ្តើរកត់ត្រាចំនុចសំខាន់ៗបណ្តើរ ឬ អានហើយសរសេរ អត្ថបទសង្ខេប ឬ អានដោយយកប៊ិចលាបពណ៌ដើម្បីងាយស្រួលរកវិញ ឬ អានដោយចាប់យកពាក្យគន្លឹះនៅ ក្នុងអត្ថបទ នោះជាវិធីសាស្ត្ររបស់យើង។ ប្រសិនបើអានឯកសារបរទេស ការពង្រឹងផ្នែកភាសា ជំនាញនៃ ការអាន និង ការរៀនភាសាបរទេសបន្ថែមក៏ជារឿងសំខាន់ដែរ។

រប្បើបដាក់ឯកសារយោង:

នៅពេលដែលប្អូនៗធ្វើការអានស្យេវភៅមួយ ហើយមានចំនុចល្អដែលប្អូនចង់យកមកនិយាយនៅក្នុងអត្ថបទ របស់ប្អូន គឺប្អូនត្រូវចេះរប្យេបនៃការដាក់ឯកសារយោង ដែលមានទម្រង់ស្គង់ដាដូចជា APA, Chicago, MLA ខាងក្រោមនេះជាការបង្ហាញការដាក់ឯកសារយោងតាមបែប APA។

សុខ គឹមហេង. (២០១៥). ស្បេវភៅជំនួយសម្រាប់និស្សិត. In នគរខ្មែរ (Ed.),(១ ed,. Vol. ១, pp ២៣-២៧). ទី 🛂 ក្រុងភ្នំពេញ. វិទ្យាស្ថានបច្ចេកវិទ្យាកម្ពុជា ដកស្រង់ពី http://www.facebook.com/Nokor.Khmer.Center

ប្អូនៗអាចធ្វើការឈ្វេងយល់បន្ថែមពីរប្យេបដាក់ឯកសារយោងនៅគេហទំព័រ

http://www.citationmachine.net បង្គែមបាន។

ឯកសារបោះពុម្ពផ្សាយមានកាលកំណត់

គឺវាឯកសារទាំងឡាយណាដែល ចុះផ្សាយវាប្រចាំដូចវា ប្រចាំថ្ងៃ ប្រចាំខែ ប្រចាំត្រី មាស ប្រចាំឆមាស ប្រចាំឆ្នាំវាដើម ដូចវា កាសែត ទស្សនាវដ្តី (ក្តីត្តិច័ត្រ សារព័ត៌មាន ដែល មាន ថ្ងៃខែឆ្នាំចេញផ្សាយ លេខ មាតិកា (ពូមទាំងមានលេខ ISSN: International Standard Serial Number ប្រសិនបើឯកសារនោះទទួលស្គាល់វាលក្ខណ:អន្តរជាតិ ហើយអត្ថបទនិមួ យៗ សុទ្ធតែមានអ្នកនិពន្ធផ្សេងៗគ្នា។

ការស្គាល់ស្ថាប័នព័ត៌មាន និង អ្នកនិពន្ធ ព្រមទាំងអត្ថបទដែលបានបោះពុម្ពផ្សាយ អាចឲ្យយើងវាយតម្លៃអំពី គុណភាពនៃព័ត៌មាននោះបានមួយកម្រិត។

ឯកសារអេឡិចត្រនិច

គីជាឯកសារដែលគេបានចំលែងទៅជា ឯកសារដែលមានទម្រង់អេឡិចត្រូនិចដែល អាចធ្វើការរក្សាទុកក្នុងអង្គចងចាំ នៅលើអ៊ីនធីណែត ឬធ្វើការបញ្ជូនឲ្យគ្នាទៅវិញទៅមក តាមមធ្យោបាយផ្សេងៗ។

ស្យើវភៅក្រដាស់ ក៏អាចបំលែងទៅជាឯកសារអេឡិចគ្រូនិចផងដែរ។ ឯកសារប្រភេទ .doc ដែលបានមកពី Microsoft World ឯកសារប្រភេទ .pdf ដែលបានមកពី Adobe Acrobat ឯកសារប្រភេទ .ppt ដែលបានមកពី Microsoft Powerpoint

រាល់ឯកសារទាំងឡាយ សុទ្ធតែអាចបំលែងទៅជាទម្រង់អេឡិចត្រូនិចបានទាំងអស់ ហើយយើងក៏អាចបង្កើត ជាបណ្ណាល័យអេឡិចត្រូនិចដែលមានឈ្មោះថា E-Library ឬ Digital Library សម្រាប់ផ្គុកឯកសារទាំង អស់នោះ។

គេហទំព័រ

គេហទំព័រ គឺដាទំព័រអេឡិចត្រូនិចដែលមាននៅលើអ៊ីនធីណែត ដែលគេច្រើប្រាស់ សម្រាប់ផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន មានជាអក្សរ រូបភាព សម្លេង វីដេអូ ហើយបម្រើឲ្យគ្រប់វិស័យ។

មានគេហទំព័រហាងលក់ទំនិញ សាកលវិទ្យាល័យ គេហទំព័ររដ្ឋាភិបាល ក្រសួង ស្ថាប័នរដ្ឋ និង ឯកជន អង្គ ការ ជាដើម ដែលជាប្រភពព័ត៌មានដែលទាក់ទងនឹងស្ថាប័នទាំងអស់នោះ។ អ្នកទាំងអស់គ្នាប្រហែលជាស្គាល់ ជាងគេគឺ គេហទំព័រ Google និង Facebook ហើយ។ ដើម្បីចូលទៅកាន់គេហទំព័រទាំងនោះបាន យើងត្រូវ តែបើកកម្មវិធី Web browser មួយដូចជា Internet Explorer, Mozilla Firefox, Google Chrome រួចវាយអាស័យដ្ឋាន URL (Unique Resource Locator) របស់គេហទំព័រនោះជាការស្រេច ឧទាហរណ៍ <u>http://www.google.com</u> ឬ <u>http://www.facebook.com</u> ។

ឯកសារដើម

្ស្រាប់នណាមួយ ដោយមិនពីងផ្អែកលើឯកសារដទៃទាំងស្រុង។

ដូចជា ឯកសារពង្រាងមិនទាន់បោះពុម្ពផ្សាយ របាយការណ៍គម្រោងរបស់និស្សិត របាយការណ៍ស្រាវជ្រាវ និក្ខេបបទ ស្យេវភៅជាដើម។

ឯកសារទីពីរ

្ស្នាំ ឯកសារទីពីរ គឺជាឯកសារទាំងឡាយណា ដែលមានព័ត៌មានជំនួយក្នុងការទៅស្វែងរក ឯកសារដើម ដូចជា កាតាឡុក គន្ថនិទ្ទេស ច្រភពទិន្នន័យជាដើម។

កាតាឡុក (Catalog)

ជាមធ្យោបាយជំនួយដល់អ្នកអាន អាចស្រាវជ្រាវរកស្យៅវភៅមួយនៅក្នុងបណ្ណាល័យមកអានបានងាយស្រួល កាលពីមុនវាមានលក្ខណៈជាស្យៅវភៅ ក្រដាស់ តែសព្វថ្ងៃដោយសារបច្ចេកវិទ្យាទំនើប យើងមានកាតាឡុក ដែលអាចបង្ហោះជាលក្ខណៈ អ៊ីនត្រាណេត និង អ៊ីនធឺណែតបាន ហើយធ្វើការស្រាវជ្រាវតាមរយៈកុំព្យូទ័រ ឬ ទូរស័ព្ទទំនើប។

ក្រោយពីបណ្ណារក្សធ្វើការចុះកាតាឡុកស្យែវភៅរួចហើយ អ្នកអានទាំងអស់អាចចូលទៅស្រាវជ្រាវតាមរយៈ ឧបករណ៍ OPAC (Open Public Access Catalog) ឧទាហរណ៍ <u>http://www.itc.edu.kh/bib/catalog/opac css/</u> ដែលអាចឲ្យយើងធ្វើការស្រាវជ្រាវ អំពីស្យៅរភៅឬឯកសារដែលមាននៅក្នុងកាតាឡុកបណ្ណាល័យបាន។

ជន្តនិទ្ទេស (bibliography)

គឺជាឯកសារដែលបានរ្យប់ចំជាបញ្ជីឈ្មោះឯកសារដទៃឡេតជាក្រុមដូចជាបញ្ជីរឈ្មោះស្យេវភៅ ឬ ឯកសារ ស្រាវជ្រាវ។

ប្រភពទិន្នន័យ (Database)

គឺជាគេហទំព័រទាំងឡាយណា ដែលរក្សាឯកសារវិទ្យាសាស្រ្តមានគុណភាព មានការទទួលស្គាល់ មានជាឯក សារទីពីរ និង ឯកសារដើមដែលអាចទាញយកបាន គេហទំព័រទាំងអស់នោះ ខ្លះផ្ដោតលើជំនាញមួយជាក់លាក់ ដូចជាវេជ្ជសាស្រ្ត ឬ កសិកម្ម ហើយខ្លះផ្ដោតលើពហុជំនាញ សូមប្អូនៗចូលទៅកាន់គេហទំព័រទាំងនោះ ព្យាយាមអាន ឈ្វេងយល់ពីព័ត៌មាន និង វិធីប្រើប្រាស់ដើម្បីស្រាវជ្រាវរកឯកសារទាំងនោះ។ ហើយបើមាន ពេលណាមួយ យើងអាចរ្យបចំជាសិក្ខាសាលា **ក្លឹបនិស្សិត** ដើម្បីចែករំលែកចំណេះទាំងនេះ។

សូមមើលជំពូកទី៥ ចំនុចទី៦ដើម្បីទទួលបានតំណភ្ជាប់ទៅកាន់ប្រភពទិន្នន័យដែលមានប្រយោជន៍។

ឯកសារយោង

វិចនានុក្រម(Dictionary)

ជាស្យេវភៅដែលចងក្រងពាក្យរបស់ភាសាមួយ ឬ ពាក្យរបស់ជំនាញណាមួយ ដែលមាននិយមន័យ ថ្នាក់ ពាក្យ ប្រើប្រាស់សម្រាប់ពន្យល់ន័យ និង ផ្លេវុងផ្លាត់អក្ខរាវិរុទ្ធ។

សព្ទវចនាធិប្បាយ(Encyclopedia)

អាចជាស្យេវភៅ ឬ ជាគេហទំព័រដែលចងក្រងអំពីអ្វីៗគ្រប់យ៉ាង ដើម្បីងាយស្រួលយល់សូមលើកយក ឧទាហរណ៍មួយគឺ Wikipedia ដែលមកពីពាក្យ Wiki+Encyclopedia ហើយវាក៏មានជាភាសាខ្មែរផងដែរ (http://km.wikipedia.org/)។ វិគីភីឌាជាគេហទំព័រមួយដែលធ្វើការអត្ថាធិប្បាយទៅលើភ្លើងគ្រប់យ៉ាង ហើយចូលរួមនិពន្ធដោយមនុស្សច្រើននាក់។ គុណភាពនៃអត្ថបទដែលមាននៅលើសព្វវចនាធិប្បាយនោះ គឺ អាស្រ័យលើអ្នកនិពន្ធ ការគ្រប់គ្រង ការផ្លៀងផ្លាត់។ ជាទូទៅគេប្រើសម្រាប់សិក្សាព័ត៌មានទូទៅ តែគេមិនយក អត្ថបទដែលមាននៅក្នុងវិគីភីឌាធ្វើជាឯកសារយោងឡើយ លុះគ្រាណាតែគេប្រទះឃើញអត្ថបទដែលមាននៅ ក្នុងនោះ មានលក្ខណៈសុក្រិត្យនិងមានគុណភាព គឺគេជ្រើសរើសយកឯកសារដើមនោះជាឯកសារយោងតែម្ត

កម្រង់រេវចនសព្ទ(Thesaurus)

គឺជាឯកសារដែលធ្វើការចងក្រងពាក្យជាក្រុម ទៅតាមអត្ថន័យនិងភាពពាក់ព័ន្ធ។ ដូចជាកម្រងវេវចនសព្វនៃ ឈ្មោះជំងឺ ឈ្មោះភាវរស់ជាដើម។

សំឡានុក្រម (Glossary)

គឺជាឯកសារដែលតំរ្យេបតាមព្យញ្ជនៈ ហើយធ្វើការពន្យល់ពាក្យនោះដែលពាក្យនោះមាននៅក្នុងអត្ថបទ។

៣.២ រប្បេបស្រាវជ្រាវតាមអ៊ីនធឺណែត

GOOGLE

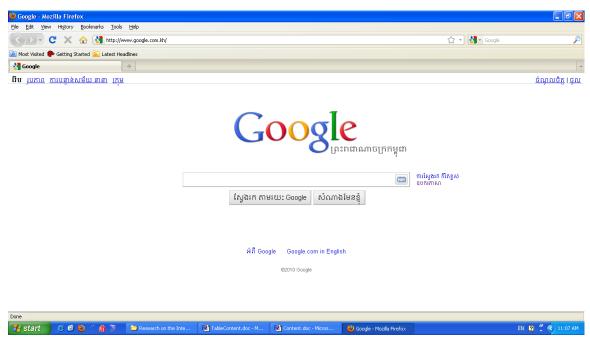
ក្នុងការស្រាវជ្រាវឯកសារលើប្រព័ន្ឋអ៊ីនធឺណែត គេហទំព័រដែលពេញនិយមសម្រាប់មនុស្សសព្វថ្ងៃ មាន ឈ្មោះ ថា www.google.com ។

Google គឺជាគេហទំព័រដែលមានតួនាទីជាឧបករណ៍ស្រាវជ្រាវ (Search Engine) ដូចនេះ ប្រសិន បើយើងចង់ធ្វើការស្រាវជ្រាវអ្វីមួយនៅលើប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណែតប្អូនអាចចាប់ផ្ដើមចេញពីគេហទំព័រមួយនេះ។ Google មិនមែនជាគេហទំព័រដែលល្អឥតខ្ចោះឡើយ វាមានគុណសម្បត្តិ និង គុណវិបត្តិសម្រាប់ការងារ ស្រាវជ្រាវរកឯកសារ។ តែសម្រាប់ប្អូនៗដែលទើបតែរ្យួនពីការស្រាវជ្រាវនៅតាមអ៊ីនធឺណែត គឺប្អូនអាចចាប់ ផ្ដើមពីគេហទំព័រមួយនេះបាន។

ដើម្បីចូលទៅគេហទំព័រ Google បានយើងត្រូវមានកម្មវិធីមួយអោយឈ្មោះថា (Web browser) ដែលជា កម្មវិធីសម្រាប់បើកគេហទំព័រ ដូចជា៖ Mozilla Firefox, Chrome, Internet Explorer ជាដើម។ បន្លាប់មកវាយពាក្យថា www.google.com នៅលើប្រអប់អាស័យដ្ឋាន (address bar) ដូចមានបង្ហាញ នៅ ក្នុងរូបខាងក្រោម។

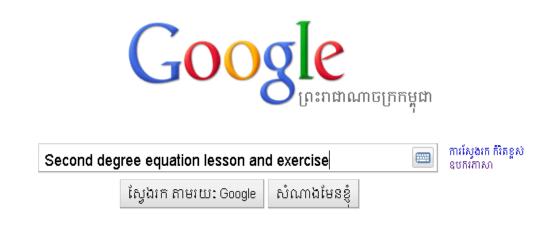

បន្ទាប់មក យើងនឹងឃើញគេហទំព័ររបស់ Google ដែលសាមញ្ញមានតែកន្លែងប្រអប់វាយអក្សរសម្រាប់អោ យ យើងធ្វើការបញ្ចូលពាក្យគន្លឹះអ្វីដែលយើងចង់ស្រាវជ្រាវ។

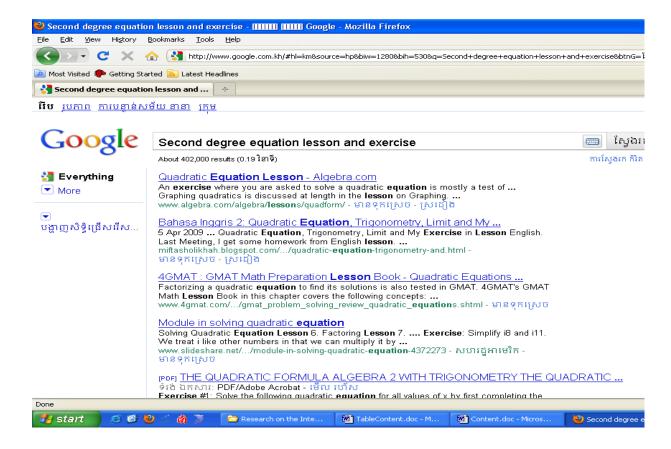

ឧទាហរណ៍

ពេលលោកគ្រុដាក់លំហាត់ដើម្បីដោះស្រាយសមីការដឺក្រេទីពីរ ហើយយើងមិនចេះ មិនយល់ យើងអាច ចូល ទៅកាន់គេហទំព័រដើម្បីស្វែងរកមើលមេរ្យនក៏ដូចជាលំហាត់គម្រុ គ្រាន់តែវាយពាក្យគន្លឹះរួចចុចលើ អក្សរ ស្វែងរកតាមរយៈ Google នោះយើងនឹងទៅកាន់ទំព័រលទ្ធផលដែលបានរកឃើញទៅតាមពាក្យគន្លឹះ ដែល យើងបានបញ្ចូល។

ជាលទ្ធិផល Google បានរកឃើញគេហទំព័រចំនួន ៤០២,០០០ ក្នុងរយៈពេល (០.១៩ វិនាទី)

ជាគុណវិបត្តិមួយគឺលទ្ធផលដែលរកឃើញច្រើនហួសហេតុ ហើយជួនកាលក៏ពុំមានគុណភាព តែនេះជាការ ចាប់ផ្តើមដំបូងរបស់ប្អូនៗ។

Second degree equation lesson and exercise

About 402,000 results (0.19 នៃគឺទី)

Quadratic Equation Lesson - Algebra.com

An **exercise** where you are asked to solve a quadratic **equation** is mostly a test of **...** Graphing quadratics is discussed at length in the **lesson** on Graphing. **...** www.algebra.com/algebra/**lesson**s/quadform/ - មានទុកស្រេច - ស្រដៀង Google ធ្វើការតម្រៀបគេហទំព័រទាំងនោះ ទៅតាមក្រិត្យក្រមចំណាត់ថ្នាក់នៃពាក្យគន្លឹះ ដែលបានរកឃើញ ព្រមទាំងពីការបង់លុយពីម្ចាស់គេហទំព័រ ដើម្បីអោយគេហទំព័រខ្លួនមានវគ្គមានមុនគេ។ ក្នុងនោះការតម្រៀប គេហទំព័រ គេច្រើនធ្វើឡើងតាមការបង្ហាញពីមួយទំព័រទៅមួយទំព័រ។

> pen Lesson 7.4 Teacher Pages - The Quadratic Formula ទំនង់ ឯកសារ: PDF/Adobe Acrobat the second part of the One Step investigation of Lesson 7.3, ... Exercise 12 The equation can be solved by the quadratic formula. ... www.keypress.com/Documents/campaigns/.../DAA2TE_Lesson7.4.pdf - ស្រដៀង

មុននឹងចូលទៅកាន់គេហទំព័រណាមួយ ត្រូវពិនិត្យមើលព័ត៌មានខ្លះៗ ដែលមានបង្ហាញជាមុនមួយភ្លេតសិន ចាំ ធ្វើការចុចលើគេហទំព័រនោះដើម្បីចូលមើលព័ត៌មានលំអិត។ ក្រោយពីបានអានព័ត៌មានដែលបានបង្ហាញនោះ គេហទំព័រដែលខ្ញុំចាប់អារម្មណ៍គឺនៅទំព័រទី ៤ មានចំណងជើងថា Quadratic Equation។

Second degree equation lesson and exercise

Page 4 of about 404,000 results (0.19 នៃាទី)

[PDF] 10.4 Solve Quadratic

ទំរង់ ឯកសារ: PDF/Adobe Acrobat - មើល រហ័ស

A quadratic **equation** has two solutions if the graph of ... Guided Practice Complete the following **exercise**. Homework. **Lesson** 10.4 • Algebra 1 Notetaking ... www.sanjuan.edu/webpages/scottthomas/files/CMCM10DAA.pdf

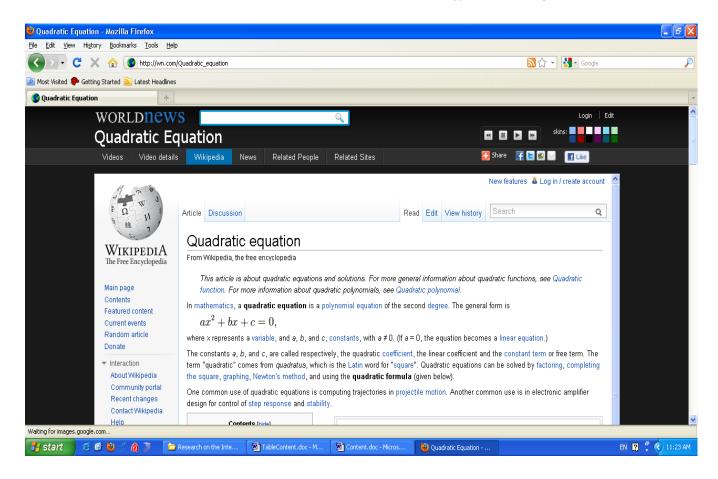
<u>Search for quadratic equations teaching resources - TES Connect</u>

These notes go through the four ways to solve a quadratic **equation** and then how to ... MyMaths targets. **lesson** and then do the task, repeating it if necessary, ... Pupils will **exercise** skills involving co-ordinate geometry of straight ... www.tes.co.uk/taxonomySearchResults.aspx?...quadratic%20**equation**s - មានទុកព្រះប

Quadratic Equation

For a complete **lesson** on solving quadratic equations by the square root ... Introduction to using the quadratic **equation** to solve 2nd **degree** polynomials ... wn.com/Quadratic **equation** - មានទុកស្រប

ក្រោយពីចុចលើអក្សរ Quadratic Equation យើងនឹងទៅកាន់គេហទំព័រ wn.com/Quadratic_equation ដែលមានជាអក្សរពណ៌បៃតងបង្ហាញនៅខាងក្រោមនោះ។

ទាំងនេះ គឺជាការស្រាវជ្រាវដែលមនុស្សភាគច្រើន សូម្បីតែអ្នកដែលមានចំណេះដឹងផ្នែកព័ត៌មានវិទ្យា ខ្លួនឯង ផ្លាល់ ក៏ធ្វើការស្រាវជ្រាវបែបនេះដែល។ យើងដឹងហើយថា ប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណែតបានកកើតតាំងពី ឆ្នាំ ១៩៥៧ មកម្ល៉េះ ដូចនេះមកទល់នឹងឆ្នាំ ២០១៥ រយៈពេល ៥៤ ឆ្នាំទៅហើយ សួរថា មានគេហទំព័រប៉ុន្មាន ដែលមាន វត្តមាននៅលើប្រព័ន្ធមួយនេះ, មានឯកសារមានសារៈសំខាន់ប៉ុន្មាន ត្រូវបានចែករំលែកលើប្រព័ន្ធដោយសេរី។ ជាឧទាហរណ៍យើងបានរកឃើញ ៥០២,០០០ គេហទំព័រ រីឯគេហទំព័រដែលយើង ចាប់អារម្មណ៍ជាកុសលល្អ ឋិតនៅទំព័រទី ៤ ចុះបើគេហទំព័រល្អសម្រាប់ប៉យើងឋិតនៅទំព័រទី ២០០ វិញសួរថា យើងមានចិត្តនឹងទៅស្វែង រកវាដែរឬទេ។ ដូចនេះហើយ ដើម្បីអោយការស្វែងរកគេហទំព័រ ការ ស្រាវជ្រាវព័ត៌មានប្រកបដោយសុវត្ថិ ភាពច្រើន ត្រូវចេះធ្វើការស្រាវជ្រាវកម្រិតខ្ពស់ជាងមនុស្សសាមញ្ញ ធម្មតា។

ដំណើរការស្វែងរកឯកសាររបស់ Google

ជាធម្មតា Google ធ្វើការស្វែងរកគេហទំព័រទៅតាមពាក្យគន្លឹះដែលយើងបានវាយបញ្ចូល។ Google នឹង ទាញយកគេហទំព័រណាដែលមានពាក្យគន្លឹះយ៉ាងហោចណាស់មួយ ក្នុងចំណោមពាក្យដែលយើងវាយ ក្នុង ប្រអប់ស្រាវជ្រាវ ដូចនេះ លទ្ធផលដែលទទួលបាន មិនដូចអ្វីដែលយើងបានវាយបញ្ចូលតាមអត្ថន័យ នៃពាក្យ ទាំងមូលឡើយ។ ឧទាហរណ៍ យើងវាយពាក្យថា *ចម្រៀង ខ្មែរ* Google នឹងចាប់យកគេហទំព័រ ណាដែល មានពាក្យថា *ចម្រៀង* និងពាក្យថា *ខ្មែរ* ។ ដូចនេះលទ្ធផលដែលទទួលបានមាន៖

- គេហទំព័រ ចម្រៅ្រងភូមា
- គេហទំព័រ ខ្មែរក្រហម
- គេហទំព័រ ខ្មែរក្រោម
- គេហទំព័រ ចម្រេវ្រងខ្មែរ
- គេហទំព័រ ខ្មែរចម្រៅ្រង

ដូចនេះធ្វើអោយលទ្ធផលនៃការស្វែងរករបស់យើងមានច្រើន ហើយក្នុងនោះ មានលទ្ធផលជាច្រើនដែល គ្មាន ប្រយោជន៍សម្រាប់ការស្រាវជ្រាវរបស់យើងទាល់តែសោះ។

វិធីសាស្ត្រក្នុងការស្រាវជ្រាវប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពការប្រើប្រាស់ពាក្យគន្លឹះ

ការប្រើប្រាស់ពាក្យគន្លឹះ គឺជាវិធីសាស្ត្រទីមួយដែលមនុស្សចូលចិត្តប្រើ ក៏ប៉ុន្តែយើងគួរគប្បីស្គាល់ពាក្យ សំខាន់ចំ អត្ថន័យ ហើយប្រើពាក្យទាំងនោះក្នុងការវាយបញ្ចូល។ បើយើងចង់ស្វែងរកមេរ្យេន យើងគួរវាយ ពាក្យ Lesson Course Tutorial Manual ជាដើម។ ច្បេសវាងការប្រើឈ្នាប់ និងពាក្យរាយរង ដែលមិនបានការ, ឧទាហរណ៍ យើងចង់ស្វែងរកមេរ្យនដោះស្រាយ សមីការឌឺក្រេទីពីរ យើងមិនត្រូវវាយពាក្យថា I would like to find the web site which talk about second degree equation នោះទេ យើងគួរវាយគ្រឹមពាក្យថា Second Degree Equation lesson។ Google និងមិនយកចិត្តទុកដាក់ទៅលើពាក្យរាយរងដូចជាឈ្នាប់ is a are or on អ្វីនោះឡើ

ការប្រើប្រាល់សញ្ហាពិសេស

ដើម្បីកាត់បន្ថយលទ្ធផលដែលមិនបានការ យើងត្រូវប្រើសញ្ញា៖

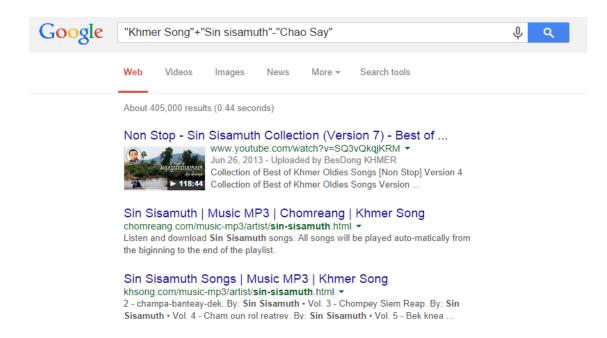
- +: សញ្ញាបូក (ពាក្យគន្លឹះ + ពាក្យគន្លឹះ)
- -: សញ្ញាដក (ពាក្យគន្លឹះ ពាក្យគន្លឹះ)
- *: សញ្ញាផ្កាយ (ពាក្យគន្លឹះ * ពាក្យគន្លឹះ)
- ": សញ្ញាធ្មេញកណ្តុរសងខាង (" ពាក្យគន្លឹះ ពាក្យគន្លឹះ")

ចូរពិនិត្យមើលឧទាហរណ៍ខាងក្រោម៖

ឪពុកម្ដាយយើង ចង់អោយយើងទៅស្វែងរកចម្រៀងខ្មែរ ដែលច្រឿងដោយអធិរាជសម្លេងមាសក្នុង សម័យ អតីតកាល គឺលោក ស៊ិន ស៊ីសាមុត តែម្យ៉ាងគត់ តែយើងមិនចង់អោយមានឈ្មោះអ្នកចម្រៀង ល្បីសម័យ បច្ចុប្បន្ន សូមលើកយកឈ្មោះលោក ចៅសាយ ក្នុងការបង្ហាញ។ ដូចនេះយើងវាយពាក្យស្រាវ ជ្រាវ ៖

• "Khmer Song"+"Sinsisamoth"-"Chao Say"

លទ្ធផលដែលចេញមកសុទ្ធតែជាគេហទំព័រដែល ទាក់ទងនឹងចម្រៀងរបស់អធិរាជសម្លេងមាស លោក ស៊ិន ស៊ីសាមុត តែប៉ុណ្ណោះ។ បញ្ជាក់ត្រូវវាយពាក្យជាប់គ្នាគ្មានដកឃ្លា។

ឧទាហរណ៍គ្រឡប់មកវិញ ក្មេងៗជំនាន់ក្រោយ ចូលចិត្តស្តាប់ចម្រៀងសម័យ ច្រៀងដោយអ្នកចម្រៀងល្បី ឈ្មោះសម័យបច្ចុប្បន្ន គឺលោក ព្រាប សុវត្ថិ តែមិនចង់អោយមានចម្រៀងដែលច្រៀងដោយអធិរាជ សម្លេង មាស លោក ស៊ិន ស៊ីសាមុគ ដូចនេះ យើងគ្រូវវាយពាក្យស្រាវជ្រាវ៖

"Khmer Song"+"Preap Sovath"-"Sinsisamoth"

ពេលនោះ លទ្ធផលសុទ្ធតែជាគេហទំព័រដែលទាក់ទងទៅនឹងចម្រេង្ររបស់លោក ព្រាប សុវត្តិ តែប៉ុណ្ណោះ។

ដូចនេះសញ្ញាខាងលើមានន័យថា៖

- +: សញ្ញាបូក (ការចង់បានរបស់យើង)
- -: សញ្ញាដក (ការមិនចង់បាន)
- *: សញ្ញាផ្កាយ (៣ក្យុដែលយើងភ្លេច)
- ": សញ្ញាធ្មេញកណ្ដុរ(ធ្វើអោយពាក្យច្រើន ក្លាយជាពាក្យតែមួយ)

ប្រសិនបើគ្រូប្រាប់ឈ្មោះស្យេវភៅមួយក្បាល ឬ ការងារណាមួយអោយយើងទៅស្វែងរក ហើយយើងចាំ ពាក្យខ្លះ និងមិនចាំខ្លះ ដូចនេះយើងអាចយកសញ្ញាមកបំពេញត្រង់ចំណុចដែលយើងភ្លេច។ Google នឹង ជំនួសពាក្យដែលអាចរកបានដាក់នៅកន្លែងដែលយើងភ្លេច ពីមុខឃ្លា, កណ្ដាលឃ្លា ឬ ចុងឃ្លា។

• "Khmer Song"+ Sin sisa*

សញ្ញាធ្មេញកណ្តុរបានប្រាប់ Google ថាពាក្យដែលនៅក្នុងធ្មេញកណ្តុរនោះ ទោះបីជាប៉ុន្មានពាក្យក៏ដោយ គឺ ត្រូវចាត់ទុកតែមួយពាក្យ ហើយលុះគ្រាណាតែគេហទំព័រនោះ មានពាក្យទាំងអស់នោះនៅជាប់គ្នាទៅ តាម លំដាប់ទ្យេតទើបយកមកធ្វើជាលទ្ធផលក្នុងការបង្ហាញ។

• "Kingdom of wonder"

ដូចនេះ ការចេះប្រើសញ្ញាពិសេសៗ គឺអាចកាត់បន្ថយលទ្ធផលដែលមិនបានការចេញច្រើន ហើយអាច អោ យយើងឆាប់ស្វែងរកនៅព័ត៌មានដែលយើងត្រូវការ។

ការស្វែងរកតាមប្រភេទឯកសារ

ជាទូទៅ គេហទំព័រខ្លះមិនបានរ្យបចំគំនូសបង្ហាញឬ ប្រើពាក្យត្រឹមត្រូវដែលធ្វើអោយអ្នកស្រាវជ្រាវមាន ភាព ងាយស្រួលក្នុងការរកអ្វីដែលខ្លួនចង់បាននោះទេ។ ពិតមែនតែឯកសារក្នុងគេហទំព័រនោះ ផ្ដល់ សារៈសំខាន់ យ៉ាងណាក៏ដោយ នៅពេលដែលអ្នកស្រាវជ្រាវចូលទៅ អាចពិបាករក គេនឹងបោះបង់ការ ស្វែងរកក្នុងគេហ ទំព័រនោះហើយបែរទៅរកក្នុងគេហទំព័រផ្សេងមួយឡេត។ ដូចនេះ ដើម្បីទាញយក ឯកសារដែលសំខាន់ដោយ មិនចាំបាច់ឆ្លងកាត់ការបើកគេហទំព័រដ៏សាំញ៉ាំទាំងនោះ យើងអាចសរសេរ៖

- filetype:pdf ពាក្យគន្លឹះ
- filetype.ppt ជាក្បិតន្លឹះ

fletype គឺបញ្ជាក់ពីប្រភេទឯកសារដែលយើងចង់ស្វែងរក, pdf និង ppt គឺជាប្រភេទឯកសារ យើងអាច ដាក់ប្រភេទឯកសារណាក៏បានដែលកុំព្យូទ័រកំពុងដំណើរការសព្វថ្ងៃ។ ឧទាហរណ៍ ខ្ញុំចង់ស្វែងរកបទបង្ហាញដែលស្ដីអំពីការបង្កើតក្រុមហ៊ុនដោយខ្លួនឯង ដូចនេះយើងចង់បានឯកសារដោយមិនចាំបាច់ទៅស្រាវជ្រាវក្នុងគេហទំព័រ ពាណិជ្ជកម្ម ឬ គេហទំព័រណា ដែល យើងមិនស្គាល់នោះទេ អ្វីដែលសំខាន់ គឺយើងចង់បានតែឯកសារជាលក្ខណៈបទបង្ហាញប្រភេទ Power point តែប៉ុណ្ណោះ។ ដូននេះយើងអាចវាយពាក្យស្រាវជ្រាវ៖

· filetype:ppt Launch business by ourself

ពេលនោះ លទ្ធផលដែលចេញមកគឺសុទ្ធតែជាឯកសារ ប្រភេទបទបង្ហាញទាំងអស់ មិនមែនគេគេហទំព័រ នោះ ទេ។ ហើយនៅពីមុខមានអក្សរសំគាល់ *[PPT]* ដែលបញ្ជាក់អំពីប្រភេទឯកសារនេះ។ យើងអាចចុចលើវា ដើម្បីបើកមើលនៅលើកុំព្យូទ័រ ដោយគ្រាន់តែចុចលើអត្ថបទមួយណាដែលយើងពេញចិត្ត ឬយើងអាចរក្សាទុក ក្នុងកុំព្យូទ័រដើម្បីបើកមើលនៅពេលក្រោយ ឬ យកទៅមើលនៅផ្លុះបាន។

```
filetype:ppt Lauch business by ourself
```

```
About 1,410 results (0.24 វិនាទី)

[PPT] Slide 1 ជា

ទំនង់ ឯកសារៈ Microsoft Powerpoint - មើលជា អក្សរក្ខដ HTML

4C's - Compliment - Create Curiosity - Control Yourself - Commit. Presenting. Launching Your Business: Get The Galvanic on Faces!! Launch Meetings ...
download.oneteamglobal.com/.../Super_Sat_Clock_Cycle.ppt - ស្រដៀង

[PPT] Slide 1 ជា

ទំនង់ ឯកសារៈ Microsoft Powerpoint - មើលជា អក្សរក្ខដ HTML

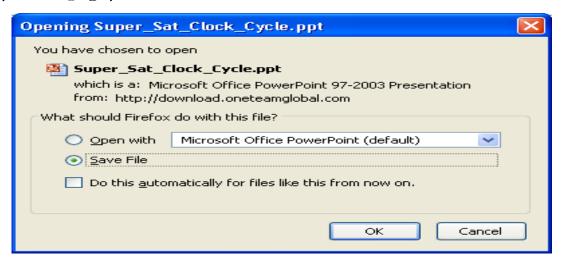
Frank Russell Securities enters institutional brokerage business. ... Responds to investor demand for income with launch of SDMIP .... Differentiation: Differentiate yourself in a competitive marketplace. Improve close ratio ...

www.russell.com/CA.../GainingACompetitiveAdvantage_v2.ppt

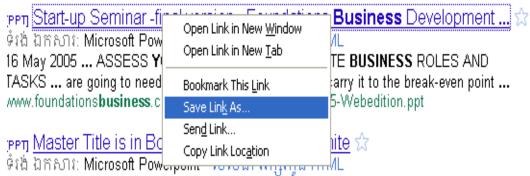
[PPT] Start-up Seminar -final version - Foundations Business Development ... ជា ទំនង់ ឯកសារៈ Microsoft Powerpoint - មើលជា អក្សរក្ខដ HTML

16 May 2005 ... ASSESS YOURSELF AGAINST REQUISITE BUSINESS ROLES AND TASKS ... are going to need to launch the business and carry it to the break-even point ... www.foundationsbusiness.com/Articles/Workshop_LF_5-05-Webedition.ppt
```

យើងអាចចុចលើអត្ថបទដែលយើងពេញចិត្ត ដើម្បីបើកមើល ឬរក្សាទុក។ យើងកអាចចុចផ្នែកខាងស្ដាំ នៃក ណ្ដរ រួចចុចយកពាក្យរក្សាទុក។

www.russell.com/CA.../GainingACompetitiveAdvantage_v2.ppt

Business Objects 101; Stock options 101; Managing **yourself** through ... Welcome to the new **Business** Objects! The **Launch** Our Future is Clear. Key messages

ធនធានដែលមានប្រយោជន៍

នៅលើប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណែត យើងអាចទាញយកផលប្រយោជន៍ជាច្រើនពីសេវាកម្មទាំងឡាយដែលអ៊ីនធឺណែត បានផ្តល់អោយ៖

• E-book ស្យែវភៅអេឡិចត្រូនិចជាច្រើនត្រូវបានដាក់អោយយកជាសាធារណៈ

- Software កម្មវិធីជាច្រើនដែលមិនគិតថ្លៃសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងការងារណាមួយ
- Website គេហទំព័រសាលា, ក្រុមហ៊ុន, បុគ្គលឯកជន ដែលចែករំលែកចំណេះដឹងល្អៗ

ដូចនេះយើងអាចធ្វើការស្វែងរកធនធានទាំងនោះ និងចេះជ្រើសរើសអោយបានសមស្របទៅតាមតម្រូវ ការ របស់យើងម្នាក់ៗ។ ហើយទន្លឹមនឹងនោះដែរ ក៏ត្រូវចេះស្វែងយល់អំពីផលវិបាកដែលអាចនឹងកើតមានដូច ជាវី រុសជាដើម។

ចូលរួមក្នុងសង្គម

មនុស្សម្នាក់ទោះបីជាមានសមត្ថភាពខ្លាំងកប់ពពក ក៏មិនអាចប្រកួតប្រជែងនឹងក្រុមអ្នកមានសមត្ថភាព បានដែរ ពីព្រោះមនុស្សចេះមិនសព្វនោះទេ។ ដូចនេះត្រូវរ្សនបញ្ច្រាបខ្លួនចូលទៅក្នុងសង្គមជាក់ស្ដែង ក៏ដូចជាសង្គមអេ ឡិចត្រូនិច។ នៅពេលដែលយើងទាល់តម្រិះ រកអ្នកជួយនៅជុំវិញខ្លួនយើងមិនឃើញ តែសង្គមអេឡិចត្រូនិច ដែលរួមផ្ដុំដោយអ្នកប្រាជ្ញ អ្នកជំនាញ អ្នកមានទេពកោសល្យ នឹងអាចជួយយើង ដោះស្រាយរាល់បញ្ហា ទាំងឡាយដែលយើងជួយប្រទះជាយថាហេតុ។

ការពិភាក្សាក្នុងវេទិកាអេឡិចច្រុនិច

នៅលើប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណែតដដែលនេះ មានវេទិកាជាច្រើនដែលភាសាបរទេសហៅថា Forum។ វេទិកា ទាំង នេះត្រូវបានបែងចែកទៅបានមុខជំនាញផ្សេងៗ។ នៅពេលដែលយើងមានបញ្ហាអ៊ីមួយ យើងអាចស្វែងរក វេទិកាទាំងនោះ សម្រាបប់ជួបអ្នកដែលមានសមត្ថភាពខ្លាំងជាងយើង ដើម្បីបង្ហាញផ្លូវ ហើយយើងក៏អាច ចូល រួមចំណែកក្នុងការបង្ហាញផ្លូវដល់អ្នកដែលមិនសូវចេះជាងយើងផងដែរ។ ជាទូទៅ វេទិកានោះ ចែកចេញជាផ្នែកៗ ទៅតាមប្រភេទនៃកិច្ចពិភាក្សា។ ដូចជាទំព័រជំនួយដល់អ្នកចំណូលថ្មី, ការងារបច្ចេកទេស សំណួរ និង ចម្លើយ ជាដើម។

ចូលរួមក្នុងសហគមន៍អេឡិចក្រុនិច

ដើម្បីធ្វើការតាមដានជាប្រចាំទៅលើការវិវឌ្ឍនៃផ្នែកណាមួយ យើងអាចចូលរួមក្នុងសហគមន៍អេឡិចគ្រុ-និច ដោយចុះឈ្មោះជាសមាជិករបស់ក្រុមនោះ ហើយអ្នកដែលជាប្រធានក្រុមគ្រប់គ្រង នឹងយក E-mail របស់ សមាជិកខ្លួនដើម្បីបង្កើតជា Group Mailing List នៅពេលដែលមានការវិវឌ្ឍអ្វីមួយ យើងនឹងទទួលបាន ព័ត៌មានថ្មីៗភ្លាមៗ។ ដូចគ្នាដែរនឹងសារផ្ញើចូលមកកាន់ E-mail របស់យើងជារ្យេងរាល់ថ្ងៃ ជួនកាលធ្វើអោយ យើងមានអារម្មណ៍រំខាន។ ដូចនេះយើងអាចធ្វើការដកខ្លួនចេញពីក្រុមនោះវិញ ដោយផ្ញើសារសុំចេញពីក្រុម Unsubscribe mail ទៅកាន់អ្នកដែលគ្រប់គ្រង Group Mailing List។

YOUTUBE

ជំនួយមួយទ្យេតដែលជួយដល់ការងារស្រាវជ្រាវគឺ គេហទំព័រ www.youtube.com ដែលផ្ទុកឯកសារជា លក្ខណៈវីដេអូ។ ដូចគ្នាទៅនឹង GOOGLEដែរ ឯកសារដែលមាននៅលើ youtube មានច្រើន ខ្លះក៏មាន គុណភាពឯខ្លះក៏គ្មានគុណភាព ហើយការស្វែងរកវីដេអូនោះគឺធ្វើឡើងដោយប្រើ៣ក្យុគន្លឹះដូចគ្នា។

ឯកសារមានប្រយោជនជាច្រើនត្រូវបានគេបង្ហោះចែករំលែក ដូចជា ព្រឹត្តិការណ៍ មេរ្យេន បទបង្ហាញ ការប្រជុំ វិធីសាស្ត្រនានា កម្មវិធី ទាំងនេះជាធនធានដែលអាចឲ្យយើងស្វែងរកចំណេះដឹងបន្ថែម នៅពេលដែលយើង ពិបាកអាន ពិបាកយល់ដោយមើលឯកសារជាអក្សរឬរូបភាព។

TEDx ជាកម្មវិធីដែលមានវីដេអូមនុស្សជោគជ័យ និងគំនិតល្អៗសម្រាប់ជាគំរូភាព គ្រាន់តែវាយពាក្យ TEDx នៅប្រអប់ស្វែងរកក្នុងគេហទំព័រ www.youtube.com ឬមួយអាចស្វែងរកឲ្យកាន់តែលម្អិតឡើត ដូចជា វាយពាក្យ TEDx Education នោះប្អូនៗនឹងបានឃើញវីដេអូដែលនិយាយដោយមនុស្សសំខាន់ និង គំនិត ល្អៗអំពីការអប់រំ។

Udacity ជាស្ថាប័នដែលមានមេរ្យេននៅលើអ៊ីនធឺណែត ប្អូនអាចរ្យេនសរសេរកម្មវិធីទូរស័ព្ទ android ដោយគ្រាន់តែវាយពាក្យ Udacity Android development tutorial នោះនឹងមានវីដេអូដែលអាចឲ្យ ប្អូនរ្យេនសរសេរកូដតាមលំដាប់លំដោយ។

នេះគ្រាន់តែជាឧទាហរណ៍ពីរនៃ កម្មវិធីល្អៗដែលមាននៅលើ Youtube ហើយសម្រាប់កម្មវិធីដទៃទ្យេត ទាមទារឲ្យប្អូនៗសិក្សាបន្ថែមតាមដំណើរ។

រ្យេនវាយតម្លៃឯកសារ

ដើម្បីវាយពម្លៃឯកសារបាន ត្រូវឆ្លើយនឹងសំនួរបីខាងក្រោម:

- ១ តើឯកសារនោះមានសុក្រិត្យភាពដល់កម្រិតណា?
- ២ តើឯកសារនោះគួរឲ្យចាប់អារម្មណ៍ទេ?
- ៣ តើឯកសារនោះឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការរបស់យើងចង់បានទេ?

បន្ទាប់មកត្រូវពិនិត្យមើលថា:

- ✓ នរណាជាអ្នកនិពន្ឋ ហើយយើងអាចទាក់ទងបានទេ តើគាត់មានជំនាញទេ ហើយគាត់មានទំនោរទៅ ខាងណា?
- 🗸 ស្ថាប័នឬអង្គការណាជាអ្នកបោះពុម្ពផ្សាយ ផ្សាយដើម្បីពាណិជ្ជកម្ម ឬ ការស្រាវជ្រាវឬដើម្បីអ្វី?
- 🗸 តើគុណភាព និង ភាពពាក់ព័ន្ធនៃអត្ថបទនឹងអ្នកនិពន្ធព្រមទាំងស្ថាប័ននោះសមមូលគ្នាទេ?
- 🗸 តើឯកសារនោះចេញផ្សាយតាំងពីពេលណា?
- 🗸 តើឯកសារនោះមានប្រភពមកពីទីណា?
- ✓ តើឯកសារនោះផលិតឡើងដើម្បីអ្វី?
- 🗸 តើរចនាសម្ព័ន្ធនៃឯកសារនោះយ៉ាងម៉េចដែរ?
- ✓ តើឯកសារនោះនិយាយក្នុងបរិបទណា?

សំនួរខាងលើនេះ អាចជាគន្លឹះដែលអាចឲ្យយើងស្វែងយល់ពីគុណភាពនៃឯកសារដែលយើងកំពុងអាន។

៣.៣ រប្បើបសរសេររបាយការណ៍

ដើម្បីឲ្យមានជំនាញខាងសរសេរ លុះគ្រាណាតែប្អូនៗអានឲ្យបានច្រើន ព្រោះបើប្អូនពុំដែលអានព័ត៌មានផ្សេងៗ ទេ គំនិតរបស់ប្អូនៗនឹងសុញ ហើយមិនដឹងចាប់ផ្ដើមសរសេរពីអ្វី។ មួយវិញទ្យេតគឺត្រូវដឹងអំពីទំរង់នៃការសរ សេរ ជាគ្រោងនៃរបាយការណ៍ បើពុំនោះប្អូននឹងមិនដឹងថាគួរសរសេរពីអ្វីមុន។

ខាងក្រោមនេះជាគំរូរបាយការណ៍មួយ ហើយទំរង់របស់វាអាចប្រែប្រួលតាមស្ថាប័ន ឬមួយប្អូនអាចបង្កើត បែបបទដោយខ្លួនឯងបាន។

ជាដំបូងគឺការរចនាគំរបរបាយការណ៍ដែលរួមមាន ឈ្មោះស្ថាប័ន ឈ្មោះគម្រោង ឈ្មោះអ្នកធ្វើគម្រោង កាល បរិច្ឆេទ រូបសញ្ញាជាដើម។ បន្លាប់មកគ្រូវមាន:

មាធិកា	TABLE CONTENT
សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ	ACKNOWLEDGEMENT
បញ្ជីអក្សរកាត់	ABREVIATIONS LIST
បញ្ជីរូបភាព	FIGURE LIST
បញ្ជីតារាង	TABLE LIST
ប់ជិលខ	PREFACE
ការពិពណ៌នាអំពីព័ត៌មានទូទៅ	GENERAL PRESENTATION
គោលបំណង	OBJECTIVE
រយៈពេល	DURATION
ពណ៌នាអំពីស្ថាប័ន	PRESENTATION OF THE ORGANISATION
ប្រវត្តិស្ថាប័ន	HISTORY
សេវាកម្ម	SERVICES AND ACTIVITIES
ទំនាក់ទំនង	CONTACT
រចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រង	ORGANIZATION CHART
ការពិពណ៌នាអំពីគំរោង	PRESENTATION OF THE PROJECT
ពណ៌នាទូទៅពីគំរោង	GENERAL PRESENTATION OF THE PROJECT
បញ្ហាប្រឈម	PROBLEMATIQUE
គោលបំណងនៃគំរោង	OBJECTIVE
រប្បើបធ្វើការងារ	DEVELOPPEMENT LIFE CYCLE
តារាងផែនការ	PLANNING
ការវិភាគលើគំរោង	ANALYSIS AND GENERAL CONCEPT
ពម្រូវការ	REQUIREMENT
ការងារចាំបាច់	FUNCTIONAL REQUIREMENT
ការងារបន្ទាប់បន្សំ	NON FUNCTIONAL REQUIREMENT

លន្លិទហឹប	CONTRAINTS
ការវិភាព	ANALYSIS
អ្នកប្រើប្រាស់	END USER
ការវិភាពលំអិត	DETAIL CONCEPT
ការអនុវត្តន៍	IMPLEMENTATION
ដំណោះស្រាយ	SOLUTION TO THE PROBLEM IN THE PROJECT
ការសន្និដ្ឋាន និង សេចក្តីបញ្ចប់	BILAN AND CONCLUSION
ការងារសម្រេចបាន	COMPLETED TASK
ការងារមិនទាន់សម្រេចបាន	NON COMPLETED TASK
ចំនុចខ្លាំង	STRONG POINTS
ចំនុចខ្សោយ	WEAK POINTS
ផលលំបាក	DIFFICULTY
បទពិសោធន៍	EXPERIENCES
ទល្បនវិស័យ	PERSPECTIVES
សេចក្តីបញ្ចប់	CONCLUSION
ឯកសារយោង	REFERENCES AND BIBLIOGRAPHY
ឧបសម្ព័ន្ធ	ANNEX

មិនមែនរាល់របាយការណ៍សុទ្ធតែត្រូវប្រើគំរូខាងលើនេះទេ តែវាមានភាពស្រដ្យេងគ្នា ដូចជា មាតិកា សេចក្ដី ថ្លែងអំណរគុណ ឯកសារយោង ឧបសម្ព័ន្ធជាដើម។ វិធីដែលងាយស្រួលគឺប្អូនៗអាចទៅសុំខ្ចីគំរូរបាយការណ៍ ចាស់ៗពីសិស្សច្បងដើម្បីរៀនសូត្រតាម។ ចំនុចដែលលំបាកគឺប្អូនៗភាគច្រើនពុំទាន់ចេះធ្វើមាតិកា ដោយប្រើ Microsoft Word Tab សម្រាប់កំណត់លេខទំព័រ។ បងចង់ឲ្យប្អូនយកចំណេះដឹងដែលបានរៀនពីផ្នែកមុន ការស្រាវជ្រាវលើអ៊ីនធឺណែត ហើយរៀនដោយខ្លួនឯងពីការ ដាក់លេខទំព័រដោយប្រើ Microsoft word tab ដោយគ្រាន់តែវាយពាក្យគន្លឹះ ហើយរៀនតាម។ ហើយពិសេសជៀសវាងការចម្លងគ្នាទៅវិញទៅមក។ ដើម្បីសរសេររបាយការណ៍មានទម្រង់ល្អគួរឲ្យចង់បាន យើងត្រូវចេះប្រើប្រាស់ឧបករណ៍នៅក្នុងកម្មវិធី MS Word ឬ កម្មវិធីសរសេរអក្សរបានគួរសម:

ទំហំក្រដាស់ ត្រូវជ្រើសរើសទំហំក្រដាស់ និង ការចោលគំលាតឆ្វេង ស្ដាំ លើ ក្រោម តម្រូវទៅតាមប្រភេទ របាយការណ៍ និង តម្រូវការ។

គំលាតបន្ទាត់ គឺជាការចោលគំលាតនៅចម្លោះអក្សរពីរបន្ទាត់ ដើម្បីកុំឲ្យអក្សររត់ជាន់គ្នា។

ទម្រង់អក្សរ ប្រើប្រាស់ទម្រង់អក្សរដែលងាយស្រួលអាន និង មានលក្ខណៈស្គង់ដា។

ទំហំអក្សរ ត្រូវប្រើប្រាស់ទំហំអក្សរឲ្យបានត្រឹមត្រូវ មិនធំពេក មិនតូចពេក។

ចំណងជើង មានចំណងជើងធំ និង ចំណងជើងរង និង ការដាក់លេខរ្យេង គួរមានលក្ខណៈជាលំដាប់ពីធំទៅតូ

ម៉ូ។

មាតិកា ត្រូវចេះប្រើប្រាស់ Tabs ដើម្បីកំណត់បន្ទាត់ចុចៗរបស់ទំព័រនៃមាតិកា។ **ការតំរឹម** ការតម្រឹមជាយសងខាងឲ្យបានស្នើល្អ។

ប្រសិនបើយើងគោរពតាមចំណុចខាងលើ នោះរបាយការណ៍របស់យើងនឹងមានទម្រង់ល្អ ងាយស្រួលអាន គេ ចង់អាន។

ចំពោះរចនាសម្ព័ន្ធរបស់របាយការណ៍ជាទូទៅគឺ:

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ: ចូរប្រុងប្រយ័ត្នអំពីអក្ខរាវិរុទ្ធនៃឈ្មោះ និង ពាក្យសំខាន់ៗ។

អារម្មណ៍កថា ឬ ជូនកាលអត្ថបទសង្ខេបអំពីរបាយការណ៍។

មាតិកា នៃរបាយការណ៍។

បញ្ឈីរូបភាព ដែលមានក្នុងរបាយការណ៍ និង លេខទំព័រដែលរូបភាពនោះនៅ ព្រមទាំងចំណងជើងរូបភាព។

បញ្ជីតារាង ដូចគ្នានឹងបញ្ជីរូបភាពដែរ តែមានលក្ខណៈជាតារាង។ អក្សរកាត់ ពន្យល់ពាក្យពេញនៃពាក្យអក្សរកាត់ដែលយើងប្រើក្នុងរបាយការណ៍។ សេចក្តីផ្តើម តួសេចក្តី

សេចក្តីបញ្ចប់

ចំពោះសេចក្តីផ្តើម ពួសេចក្តី និង សេចក្តីបញ្ចប់គឺអាស្រ័យថារបាយការណ៍នោះសរសេរអំពីអ្វី ហើយគួរមាន រចនាសម្ព័ន្ធអ្វីខ្លះ ដូចនេះខ្ញុំសូមមិនពន្យល់លម្អិត។

ឯកសារយោង តើរបាយការណ៍របស់យើងយោងតាមឯកសារណាខ្លះ ដូចជា ស្យៅរភៅ របាយការណ៍ គេ ហទំព័រ ជាដើម។

ឧបសម្ព័ន្ធ ក្នុងករណីដែលយើងចង់បង្ហាញអ្វីបន្ថែម ដូចជារូបថត ផែនទី តារាង ឯកសារភ្ជាប់ ដែលយើងមិន ចង់ដាក់ក្នុងរបាយការណ៍ យើងអាចដាក់ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធបាន។

ទម្រង់របាយការណ៍នេះ អាចប្រើប្រាស់ក្នុងការសរសេររបាយការណ៍ របស់សិស្សានុសិស្ស ឬ របាយការណ៍សា មញ្ញ។

៣.៤ រប្បើបធ្វើឯកសារឡើងធ្វើបទបង្ហាញ

ការចេះធ្វើ ឯកសារធ្វើបទបង្ហាញជាជំនាញមួយដែលប្អូនៗគួរតែចេះ មិនថាពេលកំពុងសិក្សាឬពេលធ្វើការ បង្ហាញគម្រោងការងារឡើយ។ កម្មវិធីដែលអាចជំនួយក្នុងការធ្វើបទបង្ហាញមានច្រើនដូចជា Microsoft Power Point, Adobe Acrobat, Prezi។

ជំនាញក្នុងការធ្វើបទបង្ហាញគឺសំខាន់សម្រាប់មនុស្សគ្រប់គ្នា ក្នុងមេរ្យេននេះយើងនឹងនិយាយអំពីការរ្យបចំបទ បង្ហាញនិងធ្វើបទបង្ហាញដែលទាក់ទាញ។

ចំណុចទី១ ការរៅបចំអត្ថបទធ្វើបទបង្ហាញ

ការប្រើប្រាស់ពណ៌: ការចេះជ្រើសរើសពណ៌សម្រាប់អត្ថបទធ្វើបទបង្ហាញ អាចជាជំហានទីមួយដែលត្រូវពិចារ ណា។ ផ្ទៃពណ៌ស ជាពណ៌ដែលល្អបំផុតប្រសិនបើយើងពុំមានជំនាញក្នុងការលាយពណ៌ ចំណែកផ្ទៃពណ៌ខ្មៅ ឬ ទឹកប៊ិចក៏អាចប្រើប្រាស់បានដោយប្រើអក្សរពណ៌សវិញ។ ក្នុងករណីដែលអ្នកចង់ជ្រើសរើសពណ៌ផ្ទៃខុសពី ពណ៌ស គួរតែរ្យេនឈ្វេងយល់ពីការលាយពណ៌។ ពុំគួរប្រើពណ៌លើសពី២ទៅ៣ឡើយក្នុងបទបង្ហាញរបស់អ្ន ក។

ទម្រង់អក្សរៈ ប្រើប្រាស់ទម្រង់អក្សរដែលងាយស្រួលអាន សម្រាប់ចំណងជើង ចំណងជើងរង និង អត្ថបទ។ **ទំហំអក្សរៈ** ជ្រើសរើសទំហំអក្សរសមរម្យ មិនធំពេក មិនតូចពេក។

ងាយតាមដាន: គួរមានលេខទំព័រ ចំណងជើង ប្លង់បទបង្ហាញជាដើម ដើម្បីឲ្យអ្នកស្ដាប់ងាយតាមដាន។

ចំណុចទី២ ការរចនា

ពន្លិចពាក្យគន្លឹះ ពាក្យណាដែលសំខាន់ គួរតែដាក់ពណ៌ផ្សេង ឬ ពង្រីងឲ្យធំ ដើម្បីឲ្យអ្នកមើលចាប់អារម្មណ៍។ ប្រើប្រាស់រូបភាព រូបភាពមួយល្អ អាចជំនួសឲ្យពាក្យរាប់រយម៉ាត់។ ប្រើប្រាស់ដ្យាក្រាម សម្រាប់ប្រព័ន្ធដែលស្មុគស្មាញ ដ្យាក្រាមជាជម្រើសល្អសម្រាប់ប្រើ។ ប្រើពហុព័ត៌មាន សម្លេង វីដេអូ រូបភាពនានា អាចបញ្ចូលក្នុងបទបង្ហាញ ដើម្បីឲ្យមានភាពរស់រវើក។ មានភាពថ្នៃប្រឌិត បន្ថែមគំនិតថ្នៃប្រឌិតទៅលើការរចនា ការបង្ហាញខ្លឹមសារ អាចផ្ដល់ការជក់ចិត្ត និង ភ្ញាក់ ផ្អើល កុំឲ្យអ្នកស្ដាប់មានភាពធុញទ្រាន់។

ចំណុចទី៣ ពេលវេលា

ចំណាប់អារម្មណ៍: រយៈពេលប្រមាណ១០វិនាទីដំបូង គួរតែនិយាយអ្វីដែលចាប់ទាញចំណាប់អារម្មណ៍អ្នកស្ដា ប់ ចង់តាមដានបទបង្ហាញ។ បង្ហាញខ្លឹមសារ: តើបទបង្ហាញចង់និយាយពីអ្វី មានគោលបំណងអ្វី?

រំលឹកខ្លឹមសារ: រំលឹកខ្លឹមសារជាញយៗ ដើម្បីឲ្យអ្នកស្ដាប់ចាំ។

វិធីសាស្ត្រ: ប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រផ្សេងៗដើម្បីឲ្យបទបង្ហាញ មានភាពទាក់ទាញ រស់រវើក មានចំណាប់អារម្ម

ูกก์ฯ

ចំណុចទី៤ ការចូលរួម

សំនួរ & ចម្លើយ: បទបង្ហាញដែលមានតែអ្នកនិយាយម្នាក់ឯងរហូត ពុំមែនជាបទបង្ហាញដ៏ល្អឡើយ ទាមទារ ការចូលរួមពីអ្នកស្ដាប់ ដូចជា បង្កើតសំនួរសួរទៅអ្នកស្ដាប់ ឬ មួយឲ្យអ្នកស្ដាប់សួរវិញ។

ផ្តល់ឱកាស: ផ្តល់ឱកាសដល់អ្នកស្តាប់បានបញ្ចេញមតិ សម្រាប់ត្រិះរិះទាំងអស់គ្នា។ ដោយពុំតាំងខ្លួនឯងជា តួឯកតែម្នាក់ឯងក្នុងការធ្វើបទបង្ហាញ។

ណែនាំផ្លូវ: ពន្យល់ លើកឧទាហរណ៍ បង្ហាញផ្លូវរហូតដល់អ្នកស្ដាប់យល់ ឬ អាចឆ្លើយនូវសំនួរដែលយើងបាន សួរទៅគាត់។

លើកទឹកចិត្ត: ប្រើពាក្យសរសើរ លើកទឹកចិត្តដល់អ្នកដែលបានចូលរួម ឬ មានវត្ថុអនុស្សារីយ៍បន្តិចបន្តួចបើ មានលទ្ធភាព។

ប្រការគួរជៀសវាង

១ ប្រើប្រាស់ប្រយោគវែងៗក្នុងអត្ថបទបង្ហាញ

២ ប្រើប្រាស់រូបភាពតូច ព្រេស្រ

៣ សរសេរខុសអក្ខរាវិរុទ្ធ ជាពិសេសឈ្មោះ ចំណងជើង ៣ក្យុធន្លឹះ

៤ និយាយយូរពេក មិនដកដង្ហើម មិនសំរាក និយាយអឺ អើ អេ អឹម....

៥ និយាយសម្លេងខ្សោយស្ដាប់មិនឮ

- ៦ អានអត្ថបទធ្វើបទបង្ហាញ មិននិយាយតាមបែបធម្មជាតិ
- ៧ គ្មានជំនឿចិត្ត មិនច្បាស់អំពីអ្វីដែលខ្លួនកំពុងនិយាយ
- ៤ ខ្វះការត្រ្យមលក្ខណៈ ទាំងអត្ថបទ ទាំងពាក្យពេជន៍ ទាំងអត្ថន័យចង់ចែករំលែក ទាំងសំភារៈ បច្ចេកទេស ការបង្ហាញ អ៊ីនធឺណែតជាដើម។
- ៩ បទបង្ហាញដែលគ្មានខ្លឹមសារ មិនបង្ហាញគោលបំណង គុណប្រយោជន៍ ដល់អ្នកស្ដាប់។

ការធ្វើបទបង្ហាញល្អគឺទាមទារ

- ✓ មានអត្ថន័យ
- ✓ មានអត្ថបទធ្វើបទបង្ហាញល្អ
- 🗸 មានអ្នកធ្វើបទបង្ហាញល្អ

អ្វីទាំងអស់ដែលបានរ្យបរាប់ខាងលើ គឺទាមទារការអនុវត្តឲ្យបានច្រើនដង ទើបធ្វើឲ្យឯកសារបស់យើងកាន់តែ ស្អាត រ្យបរយៈនិង ទាក់ទាញ។

៣.៥ រប្យេបឡើងធ្វើបទបង្ហាញ

ដេត្រូខធ្វើយ៉ាខសាដើម្បីឲ្យមនមខ្លាញរមស់យើខមានភាពនាគ់នាញ?

- 🗸 ជំ**នឿចិត្ត:** ការត្រៀមខ្លួន ត្រៀមឯកសារ ហ្វឹកហាត់និយាយ រៀបពាក្យពេចន៍ អត្ថន័យ
- 🗸 **ពុបតែងខ្លួន:** សម្លេក្របំពាក់ សក់ ស្បែកជើង រូបរាងខាងក្រៅ
- ✓ វិធីសាស្ត្រ: ចាប់ផ្តើមពីការទាក់ទាញចំណាប់អារម្មណ៍ និយាយរឿងដែលមានខ្លឹមសារជាប្រយោជន៍ មិននិយាយយូរ ផ្តល់ឱកាសដល់អ្នកចូលរួមសាកសួរ និងវិធីជាច្រើនទ្យេតតាមតែប្អូនមាន
- 🗸 **ថ្វីមាត់ និង កាយវិការ:** ពាក្យពេចន៍ ខ្លឹមសារ ប្រើកាយវិការ ចង្អូរបង្ហាញ
- 🗸 **សំភារៈជំនួយ:** កុំព្យូទ័រ ភ្លើងឡាស៊ែចង្អូរ ឧបករណ៍បំពងសម្លេង

ខ្លួននៅ

សព្វថ្ងៃប្អូនៗនិស្សិតទៅតែរ្យេន ហើយរ្យេនស្ទើរតែពុំចេះទៅឡេត តាមពិតទៅការអភិវឌ្ឍខ្លួនមាននៅគ្រប់ទី កន្លែងដោយសារតែប្អូនៗពុំបានចាប់អារម្មណ៍ ទីកន្លែងណាក៏ដោយ ពេលវេលាណាក៏ដោយក៏យើងអាចធ្វើការ រឿនសូត្របានដែរ។

ពេលវេលា	ជំនាញ
ពេលគ្រដាក់ការងារស្រាវជ្រាវឲ្យធ្វើ	ជំនាញស្រាវជ្រាវ
ពេលគ្រូឲ្យធ្វើការជាក្រុម	ជំនាញធ្វើការជាក្រុម ភាពជាអ្នកដឹកនាំ ការបែងចែក
	ពួនាទី ការសម្របសម្រួល ត្រិះរិះ ពិចារណា វិភាគ
	ការប្រកួតប្រជែង
ពេលគ្រូឲ្យសរសេររបាយការណ៍	ជំនាញសរសេរ
ពេលគ្រូឲ្យឡើងធ្វើបទបង្ហាញ	ជំនាញនិយាយ
ការមករ្យែនឡេងទាត់	ជំនាញគ្រប់គ្រងពេលវេលា
ពេលគ្រដាក់លំហាត់ឲ្យធ្វើ	ជំនាញដោះស្រាយបញ្ហា
ពេលគ្រឲ្យចុះកម្មសិក្សា	ជំនាញទំនាក់ទំនង សំភាសន៍ សរសេរសំបុត្រ អ៊ីម៉ែ
	ល ធ្វើការងារជាក់ស្តែងក្នុងសង្គម រប្បើបរបបធ្វើការ
ពេលគ្រូឲ្យជួយរ្យេបចំកម្មវិធី	ជំនាញពិធីការ ទទួលភ្ញៀវ រៀបចំកម្មវិធី រចនា ទិញ
	ឥវ៉ាន់ ជួលឡាន កក់អូតែល កក់ភោជនីដ្ឋាន

ទាំងនោះជាជំនាញដែល ទាមទារពេលវេលានឹងការអនុវត្ត ពុំមែនគ្រាន់តែរ្យេនទ្រឹស្តីហើយចេះនោះឡើយ។ ការអនុវត្តន៍ជាប្រចាំ ការចេះជួយ និង ចូលរួមការងារនានា មិនថាជាការងារសាលា ការងារផ្ទាល់ខ្លួន ការងារ សុទ្ធតែទទួលបានជំនាញទាំងនោះជាបណ្តើរៗ។ ជំនាញទន់មានច្រើនដែលទាមទារឲ្យយើងចូល ប្រលោកក្នុងសង្គមការងារជាក់ស្ដែង ហើយរ្យេនសូត្រពីគ្រប់សកម្មភាពដែលយើងជួប ចេះគ្រិះរិះពិចារណា រ្យេនសូត្រពីរ្យេមច្បង ដកបទពិសោធន៍ពីអ្នកដែលដើរមុន អានស្យេវភៅបន្ថែម នោះជំនាញនោះនឹងកើតឡើង ជាបណ្ដើរៗ ប្រការសំខាន់ត្រូវអនុវត្តជាប្រចាំ ជារើយៗដើម្បីកុំឲ្យភ្លេច។

ដោយសារជំនាញទាំងអស់នោះមានច្រើន បងពុំអាចបកស្រាយទាំងអស់ គឺមានតែសង្ឈឹមថាប្អូនៗ ប្រលោកក្នុងការងារស្ម័គ្រចិត្តនានា ពីអង្គការ សង្គម នោះប្អូនៗនឹងបានរៀនសូត្រជំនាញទាំងនោះ ក៏ដូចជាចូល រួមសិក្ខាសាលាណាដែលគេលើកឡើងអំពីជំនាញណាមួយដែលប្អូនចង់ចេះ។

ខាងក្រោមនេះជាជំនាញមួយចំនួនដែលចាំបាច់សម្រាប់អភិវឌ្ឍខ្លួន:

ក្រុមស៊ីលធម៌ការងារ

តើប្អូនមានការតាំងចិត្តនឹងសម្រេចការងារឲ្យបាន ទោះបីជាមានឧបសគ្គអ្វីក៏ដោយដែរឬទេ? តើប្អូននឹងធ្វើ ការងារនោះឲ្យសម្រេចប្រកបដោយគុណភាពខ្ពស់ដែរឬទេ?

៤.២ អាកប្បកិរិយាវិជ្ជមាន

តើប្អូនមានទស្សនវិជ្ជមាន និងបង្កើតថាមពលព្រមទាំងមានទស្សនវិស័យវិជ្ជមានឬទេ?

៤.៣ ជំនាញទំនាក់ទំនង

តើប្អូនជាបុគ្គលពូកែនិយាយ និង ពូកែស្ដាប់ អាចបង្ហាញពីគំនិតអារម្មណ៍ខ្លួនឯងចេញមក អាចជាស្ពានដែល ជាមធ្យោបាយផ្សាភ្ជាប់អ្នកដទៃឲ្យជាប់គ្នាបានដែរឬទេ?

៤.៤ ការគ្រប់គ្រងពេលវេលា

តើប្អូនចេះបែងចែកអទិភាពការងារណាសំខាន់ជាង ណាមិនសូវសំខាន់ ហើយចេះកំណត់ពេលវេលា និង ធ្វើ ការងារនោះទាន់ពេលវេលា ឬ ទៅជួបនរណាម្នាក់ ទៅចូលរួមកិច្ចប្រជុំ សិក្ខាសាលា ទាន់ពេលវេលាដែរឬទេ?

៤.៥ ជំនាញដោះស្រាយបញ្ហា

តើប្អូនជាបុគ្គលប្រកបដោយធនធានពេញខ្លួន ដែលអាចឃើញបញ្ហាហើយមានវិធីក្នុងការដោះស្រាយ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាព ដោះស្រាយវាដោយមិនរងចាំនរណាម្នាក់មកដោះស្រាយដែរឬទេ?

៤.៦ ឥរិយាបថក្នុងការធ្វើការជាក្រុម

តើប្អូនធ្វើការងារល្អជាមួយក្រុមការងារ សហការណ៍ ដឹកនាំ និងស្គាល់តួនាទី ចេះដោះស្រាយជម្លោះដែរទេ?

៤.៧ ជំនឿចិត្តលើខ្លួនឯង

តើប្អូនមានជំនឿចិត្តថាអាចធ្វើការងារបាន ជាគំរូនឹងផ្តល់កម្លាំងចិត្តដល់អ្នកដទៃដើម្បីសម្រេចការងារ ហ៊ានសួរ សំនួរ ដែលជាមន្ទិលក្នុងការគិតរបស់ខ្លួនទៅអ្នកដទៃ ហើយមានមធ្យោបាយក្នុងការដោះស្រាយដែរឬទេ?

៤.៨ ការទទួលស្គាល់ភាពរិះគន់របស់អ្នកដទៃ

តើប្អូនហ៊ានទទួលយកការរិះគន់របស់អ្នកដទៃ បើកចិត្តក្នុងការរៀនសូត្រពីអ្នកដទៃដើម្បីការលូតលាស់របស់ខ្លួន ដែរឬទេ?

៤.៤ ការសម្របខ្លួននិងភាពបត់បែន

តើប្អូនអាចសម្របខ្លួនទៅនឹងមជ្ឈដ្ឋានថ្មី ដែលប្អូនមិនធ្លាប់ជួបប្រទះហើយគិតថាលំបាក តើប្អូនសុខចិត្តធ្វើការ ផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថ ដើម្បីទទួលអ្វីដែលថ្មី អ្វីដែលប្រសើរដែរឬទេ?

៤.១០ សមត្ថភាពក្នុងការធ្វើការល្អក្រោមសម្ពាធ

តើប្អូនអាចគ្រប់គ្រងសម្ពាធ កំហឹង អារម្មណ៍ នៅពេលមានការងារមមាញឹក រវល់ បន្ទាន់ ហើយធ្វើវាថ្យស ម្រេចជោគជ័យដោយការគ្រប់គ្រង សម្ពាធ កំហឹង និង អារម្មណ៍ដែលកើតមាននោះបានឬទេ?

៤.១១ រ្យប់ចំគម្រោងផែនការ

តើប្អូនចេះកំណត់ទស្សនវិស័យ គោលដៅ បេសកកម្ម ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ សកម្មភាព ការកំណត់ពេលវេលា គម្រោងថវិការ ការអនុវត្តន៍គម្រោង ការវាយតម្លៃគម្រោង និង ទទួលបានលទ្ធផលជាវិជ្ជមានដែរឬទេ?

៤.១២ ការតភ្ជាប់បណ្តាញ និង បង្ហាញខ្លួនក្នុងសង្គម

តើប្អូនមានស្គាល់មិត្តភក្តិ និង ព្យាយាមបង្កើតមិត្តភក្តិ ចែករំលែកព័ត៌មាន និងជួយគ្នាទៅវិញទៅមក នៅគ្រប់ទី កន្លែង គ្រប់ជំនាញ គ្រប់ខេត្តក្រុងដែរឬទេ?

ទាំងនេះជាសំនួរដែលប្អូនអាចយកទៅពិចារណា ហើយសិក្សាបន្តិចម្តងៗទៅតាមពេលវេលានិងតម្រូវការផ្ទាល់ របស់ប្អូន។

នុំឃាមិតាមតែខេត្

៥.១ បណ្ណាល័យ

1. National Library

Publications: General

Address: Str. 92, Sangkat Wat Phnom, Khan Daun Penh, Phnom Penh 12202

P.O. Box: 4, Phnom Penh

Tel: (855-12) 951 582

Fax: (855-23) 430 609

Website: http://bibliotheque-nationale-cambodge.com/

2. Buddhist Institute Library

Publications: General

Address: New building Adjacent to Hun Sen's Park, Sangkat Tonle Basak, khan

Chamkamon, Phnom Penh, Cambodia

P.O. Box: 1047, Phnom Penh

Tel: (855-23) 212 046 Fax: (855-23) 216 779

Email: info@budinst.gov.kh

Website: http://www.budinst.gov.kh/

3. CDRI Library- Cambodia Development Resource Institute

Publications: General

Address: #56, Str. 315, Khan Tuol Kork, Phnom Penh, Cambodia

P.O. Box: 622, Phnom Penh

Tel: (855-23) 881-701; (855-23) 881-384

Email: cdri@wicam.org.kh

Website: http://www.cdri.org.kh/

4. Library- Institute of Technology of Cambodia

Publications: Engineering

Address: Russian Boulevard, Khan Tuol Kork, Phnom Penh, Cambodia

P.O. Box: 86, Phnom Penh

Tel: (855-92) 497-337; (855-17) 988-892

Email: sok.kimheng@itc.edu.kh
Website: http://www.itc.edu.kh/bib/

5. E-Library RUPP

Publications: General

The Royal University of Phnom Penh Campus, Russian Federation Boulevard, Sangkat

Tuek Laak II, Khan Toul Kork, Phnom Penh, Cambodia.

Tel: (855-23) 363-261

Email: rupphunsenlib@online.com.kh; hunsenlib@rupp.edu.kh Website: http://www.rupp.edu.kh/center/library/?page=online

6. National Museum Library

Publications: General (Focus Cambodia History)

Address: Str. 13, Sangkat Chey Chumneas, Khan Daun Penh, Phnom Penh,

Kingdom of Cambodia

Tel: (855-23) 217 645; (855-23) 217 647-8

Fax: (855-23) 218 146

Email: museum_cam@camnet.com.kh

Website: http://www.cambodiamuseum.info/index.html

7. Center for Advanced Study

Publications: General

160, Str. 156, Sangkat Tuek Laak II, Khan Tuol Kork, Phnom Penh, Cambodia

P.O. Box: 2030, Phnom Penh

Tel: (855-16) 813 511

Email: cas9@online.com.kh

Website: http://www.cascambodia.org/

8. Center for Khmer Studies

Publications: General

Siem Reap Head Office: Wat Damnak, Siem Reap

P.O. Box: 9380

Email: center@khmerstudies.org

Phnom Penh Office: 234 Str. 450, Tuol Tumpung II, Chamkamorn, Phnom Penh

Website: http://www.khmerstudies.org/

9. Document Center of Cambodia (DC-Cam)

Publications: Focus Khmer Rouge & Cambodia History

Address: 66 Preah Sihanouk Blvd, Phnom Penh, Cambodia

P.O. Box: 1110

Tel & Fax: (855-23) 210-358 Email: dccam@online.com.kh

Website: http://www.dccam.org/

10. CCC Library- Cooperation Committee for Cambodia

Publications: Focus works & reports of NGOs, agencies, government

Address: #9-11, Str. 476, Sangkat Toul Tom Poung I, Phnom Penh, Cambodia

P.O. Box: 885

Fax: (855-23) 216 009

Email: <u>info@ccc-cambodia.org</u>
Website: <u>www.ccc-cambodia.org</u>

11. U.S Embassy Library

Publications: General

Address: #1, Str. 96, Sangkat Wat Phnom, Khan Daun Penh, Phnom Penh, Cambodia

Fax: (855-23) 728-600

Website: http://cambodia.usembassy.gov/

12. Audiovisual Resource Center Bophana

Publications: Audiovisual history archive

Address: 64 str. 200, Okhnia Mén, Phnom Penh, Cambodia

Tel: (855-92) 605 127

Email: arpaa@bophana.org

Website: http://www.bophana.org/

៥ ២ ដោយទំព័រ

NATIONAL LIBRARY

Cambodia: http://www.bibliotheque-nationale-cambodge.com/

USA: http://catalog.loc.gov

France: http://www.bnf.fr/en/tools/lsp.site_map.html

Australia:http://trove.nla.gov.au/British:http://bnb.bl.uk/

Singapore: http://www.nlb.gov.sg/

CATALOG (Search resource in library)

ITC: http://www.itc.edu.kh/bib/catalog/opac_css/

RUPP: http://www.rupp.edu.kh/center/library/?page=online

PUC: http://library.puc.edu.kh/

CKS: http://ckslibrary.khmerstudies.org:8080/newgenlibctxt/

ODC: http://library.opendevelopmentcambodia.net:8080/newgenlibctxt/

CDRI: http://www.cdri.org.kh/library.htm

Amicus: http://www.collectionscanada.gc.ca/lac-bac/search-recherche/all-

tout.php?Language=eng

Libellule UCL Belgium: http://www.bib.ucl.ac.be/
uqam: https://anaxagore.bib.uqam.ca/

Catalog collective fsagx: http://www.bib.fsagx.ac.be/library/resource/type/catalogues-de-

bibliotheque.html

Collective Catalog in Belgium: http://www.unicat.be/

Collective Catalog in France: http://ccfr.bnf.fr/portailccfr/jsp/index.jsp

Annuaire: http://www.lesannuaires.com/

REPOSITORIES/LIBRARY

Registry of Open Access Repositories: http://roar.eprints.org/ South East Asia Digital Library: http://sea.lib.niu.edu/ **University of Malaya:** http://umlib.um.edu.my/

National University of Singapore: http://libportal.nus.edu.sg/frontend/index

Monash University: http://monash.edu.au/library/

Dart-Europe: http://www.dart-europe.eu/basic-search.php

University of South Australia: http://library.unisa.edu.au/
Curtin University: http://library.curtin.edu.au/

Memorial University Library: http://staff.library.mun.ca/staff/toolbox/

HELP FOR CATALOGING

Library of Congress: http://catalog.loc.gov/

Classify: http://classify.oclc.org/classify2/
Moccam: http://moccam-en-ligne.fr/

THESAURUS

Thesaurus free in Medicine http://www.inserm.fr/mesh
Thesaurus payment http://bib.sipr.ucl.ac.be/

BOOKS

DOA Book: http://doabooks.org/ **Google Book:** http://books.google.com/

៥.៣ ប្រភពទិន្នន័យ

http://www.science.gov

http://www.worldwidescience.org

http://www.openaire.eu http://www.oaister.org

http://www.base-search.net

http://agris.fao.org/agris-search/index.do

http://agricola.nal.usda.gov/

http://www.aginternetwork.org/en/ http://www.biomedcentral.com/ http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/

http://www.arxiv.org

http://doaj.org/

http://www.plos.org/

http://journals.plos.org/plosmedicine/ http://journals.plos.org/plosgenetics/

http://www.plosone.org/ http://oaister.worldcat.org/ http://oaister.worldcat.org/advancedsearch

http://base-search.net/

http://books.google.com/

http://archive.org

http://www.hathitrust.org/

http://ssrn.com/en

http://highwire.stanford.edu

http://www.dmoz.org/

http://agris.fao.org/agris-search/index.do

http://www.ncbi.nlm.nih.gov/

ជាទីបញ្ចប់ បង់គិតថាបើទោះបីជាបង់ខិតខំ ចង់ក្រង់ចេញជាស្យើវភៅមួយក្បាលនេះ ក៏ហាក់នៅមានចំណុច ដែលពុំទាន់បានពន្យល់លម្អិត ហើយនៅមានចំណុចជាច្រើនឡេត ដែលប្អូនៗគ្រូវការ ដើម្បីសិក្សាបន្ថែម។ តែ បង់សង្ឈឹមថាឯកសារ៦០ទំព័រនេះ នឹងអាចជួយប្អូនឲ្យមានគំនិត ហើយអាចសិក្សាបន្ថែមដោយខ្លួនឯង។ បង់ មានរបស់ជាច្រើនឡេតដែលចង់ចែករំលែក តែដោយសារពេលវេលាមានកំណត់ ពុំមានពេលគ្រប់គ្រាន់ក្នុង ការរៀបរៀងចង់ក្រង់ បង់សង្ឈឹមថាស្យើវភៅនេះនឹងអាចជួយប្អូនបានមួយកម្រិត ហើយបើមានពេល យើង អាចជួបគ្នាផ្លាល់ក្នុងកម្មវិធីសិក្ខាសាលា ឬ ការជួបជុំវិសមញ្ញណាមួយ ដែលមានទំរង់ជា ក្លឹបនិស្សិតដើម្បីពិភាក ស្សាអំពី ផលលំបាក និង ដំណោះស្រាយនានាបាន។ សូមជូនពរឲ្យប្អូនៗទាំងអស់ មានចំណេះ មានជំនាញ និង មានអនាគតល្បគ្គប់ៗគ្នា។

ឯអសារខោទ

- [1] ASEAN Cyber University. (2013). Intensive Training: To Strengthen the Competency of Initial Member Institutes Staff of e-Learning (Advanced). Seoul.
- [2] Pascal Jamin.(2014). Documentary Research for Researcher. Phnom Penh
- [3] Kimheng SOK. (2010) ការស្រាវជ្រាវតាមប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណែត. ភ្នំពេញ
- [4] http://www.drfcambodia.net/page/guide-to-cambodian-public
- [5] http://jobs.aol.com/articles/2009/01/26/top-10-soft-skills-for-job-hunters/